

Memişoğlu, H. , Çatlak, İ. H. (2016). Barış ve Barış Eğitime Yönelik Yapılan Çalışmaların İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt 16* (USBES Özel Sayı II), 1543-1571.

Geliş Tarihi: 25/12/2015

Kabul Tarihi: 20/05/2016

BARIŞ VE BARIŞ EĞİTİMİNE YÖNELİK YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ *

Hatice MEMİŞOĞLU **

İsmail Hakkı ÇATLAK ***

ÖZET

Barış eğitimi, çatışma, savaş ve şiddetin önlenmesi, sorunların barışçıl yollarla çözülmesi için çocuklarda, gençlerde, yetişkinlerde davranış değişikliği yaratacak bilgi, beceri, tutum ve değerlerin sunulmasıdır. Bu bilgi ve becerilerin sunulmadan önce koşulların da düzenlenmesi gerekmektedir. Bu koşulların düzenlenmesinde kurum ve kuruluşlara görevler düşmektedir. Bu araştırmanın amacı, Dünya ve Türkiye’de barış ve barış eğitime yönelik faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları tanıtmak, yapmış oldukları çalışmaları incelemek ve elde edilen bilgiler ışığında önerilerde bulunmaktır. Araştırma betimsel bir çalışma olup, doküman analizi incelemesi yoluyla veriler elde edilmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara göre, yapılan çalışmaların hedef kitlesini çocuklar, gençler ve aileler oluşturmaktadır. Çalışmalarda, gündelik hayatta ilişkilendirilen etkinliklerin öğrencilere aktarılması, planlanan bilgilerin öğretilmesinde etkin olmuştur. Barış eğitimi daha çok çocukların kendi performanslarını sergileyebilecekleri festivaller, gençlik kampları, müzik, drama, edebiyat, resim gibi sanatsal faaliyetler ve seminerler içermektedir. Ayrıca öğrencilerin yeteneklerini sergilemelerine olanak vermenin, olumlu sonuçlar meydana getirdiği gözlenmiştir. Ülkemizde de bu konudaki çalışmalar, projeler, yaz kampları, sanatsal faaliyetler artırılmalıdır.

Anahtar Sözcükler: Barış, barış eğitimi, kuruluş, çalışmalar

EXAMINING THE STUDIES ON PEACE AND PEACE EDUCATION

ABSTRACT

Peace education involves presenting knowledge, skills, attitudes and values that would create behavioral changes in children, teenagers and adults for preventing conflicts, wars and violence, and solving the problems in peaceful ways. It is also required to arrange the conditions before presenting these knowledge and skills. Agencies and institutes have some responsibilities in arranging these conditions. The objective of this study is to introduce agencies and institutes conducting activities of Peace and Peace Education in the world and in Turkey, examine their studies and make suggestions in the light of the acquired data. In this descriptive study, the data were acquired via the method of document analysis examination. In this context, the web pages and written materials of institutions conducting studies on peace education in the world and in Turkey were examined. According to the findings that were obtained as a result of the study, the intended population of studies consists of children and teenagers. The studies highlight the transfer of daily life activities to students and the teaching of intended knowledge. Peace education mainly involves festivals and youth camps where children could display their performance, as well as artistic activities like music, drama, literature, painting, and seminars. Besides, it has been concluded that enabling students to display their talents will have positive outcomes. In our country; studies, projects, summer camps and artistic activities on this issue should be increased.

Keywords: Peace, peace education, institution, studies

* IV. Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumu 'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, : memisoglu_h @ ibu.edu.tr

*** Arş. Gör., Abant İzzet Baysal Üniversitesi, : ismailhakkicatlak@ibu.ed.tr.

1.GİRİŞ

İnsanlık, 1861'den itibaren iki dünya savaŐına ve milyonlarca insanın ölümüne tanıklık etmiştir. I. Dünya SavaŐı yaklaşık 15 milyon, II. Dünya SavaŐı yaklaşık 66 milyon, Vietnam SavaŐı (1959-75) 4 milyon 200 bin, Kore SavaŐı (1950-53) 3 milyon, Rus – Afgan SavaŐı (1979-92) 1,5 milyon, İngilizlerle girişilen bağımsızlık mücadelesi 27 milyon Hintlinin, köle ticareti 34,5 milyon Afrikalı kölenin, soykırım 15 milyon Kızılderili insanın ölümüne neden olmuştur (Törüner; 2011). Ayrıca, Suriye İnsan Hakları Gözlemevi (SOHR) Suriye'de 2011'den bu yana 240 binden fazla kişinin öldüğünü, bunların yaklaşık 71 binden fazlasının sivil olduğunu açıklamıştır (BBC;2015). Sadece son otuz yıl içerisinde, Irak'ta Saddam döneminde, savaş ve ambargolar nedeniyle ölen insan sayısının iki milyonun üzerinde olduğu tahmin edilmektedir (Özhan; 2010).

Bloch, "The Future of War" adlı kitabında Milattan önce 1496 yılından milattan sonra 1861 yılına kadar olan 3357 yıllık sürecin sadece 227 yılı savaş olmadan geçirildiğini belirtmiştir. Her bir barış yılına bedel olarak insanoğlu 13 yıl savaŐmıştır (Block,1936). Rakamlar dünya barışı için, barış eğitiminin ne kadar önemli olduğunu ortaya koymaktadır.

Savaşların ve bölgesel savaşların, çatışma ortamının yaratmış olduğu otorite boşluğundan faydalanıp örgütlenen terör gruplarının eylemlerinin yanı sıra gerek bireysel ve gerekse de kitlesel bazda küresel silahlanma oranındaki artış (SubaŐı ve Akın; 2006), boşanma oranlarının yüksekliği, aile içi Şiddet ve kadına yönelik Şiddet oranlarının artması (Vatandaş; 2003) ve bu haberlerin sürekli televizyon ekranlarında yer bulması, televizyon dizileri ve sinema filmlerinin yanında interaktif bilgisayar oyunlarında Şiddeti teşvik etmesi barış eğitiminin toplumsal hayatta da ne denli önem taşıdığı görülmektedir. Bu bakımdan barış kültürünün oluşturabilmesi için çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum örgütlerinin, uluslararası kuruluşların, bireysel girişimcilerin, eğitimcilerin, akademisyenlerin yoğun çaba sarfettiği görülmektedir.

Barış eğitimi, çatışma, savaş ve Şiddetin önlenmesi, sorunların barışçıl yollarla çözümlenmesi için çocuklarda, gençlerde, yetişkinlerde davranış değişikliği yaratacak bilgi, beceri, tutum ve değerlerin sunulması olarak tanımlanmaktadır. Bu bilgi ve becerilerin sunulmadan önce koşulların da düzenlenmesi gerekmektedir. Ön koŐullardan kasıt öğrencilerin ilgili becerileri kazanmadan önce zihinsel anlamda hazırlanmaları ve engellerin ortadan kaldırılmasıdır (Fountain,1999). Ayrıca, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin 26. maddesine göre; eğitim, insan kişiliğini tam geliştirmeye ve insan haklarıyla temel özgürlüklere saygıyı güçlendirmeye yönelik olmalıdır. Eğitim, bütün uluslar, ırklar ve dinsel topluluklar arasında anlayış, hoşgörü ve dostluğu özendirmelidir (BM;1948).

Harris'e (2002) göre, barış eğitiminin on temel amacı vardır. Bunlar;

1. Barış kavramının zenginliğini anlamak
2. Korkulara hitap etmek
3. Güvenlik sistemleri hakkında bilgi sağlamak
4. Şiddet davranıŐlarını anlamak
5. Kültürlerarası anlayıŐı geliştirmek
6. Geleceğe dönük yönelim sağlamak
7. Barışı bir süreç olarak öğretmek
8. Barış kavramı ile sosyal adalet kavramını iliŐkilendirmek
9. Yaşama saygı duymaya teşvik etmek
10. Şiddeti sonlandırmak

Eğitim yolu ile barışın desteklenmesi UNESCO misyonunun kalbinde yer almaktadır. 1945 Anayasasında belirtildiği üzere, UNESCO dnya insanların arasında eğitimsel, bilimsel ve kltrel ilişkiler aracılığıyla uluslararası barışı ve ortak refahı geliŐtirir (UNESCO, 2008:2). UNESCO tarafından 1996 yılından itibaren Barış Eğitimi iwin geliŐtirilen çerweve programa aşağıdaki 3 ilke rehberlik eder (UNESCO, 1999:3):

- 1- Toplumun her bir uyesi adalet, özgrlük, sorumluluk, eşitlik, saygınlık, güvenlik, demokrasi ve dayanışma gibi insanlık refahına ilişkin değerlere bağlıdır.
- 2- Toplumun her bir uyesi yerel bir topluluğun aktif uyesi olabilir ve sırasıyla insan çeşitliliğini kabul ettiğinde küresel ölwekte uyuma sadık olmalıdır.
- 3- Toplumun her bir uyesi gelecek jenerasyonlara yönelik sürdürülebilir bir geleceği garanti etmek ve dnyamızı korumak iwin bireysel ve toplumsal olarak hareket etmelidir.

Bu eğitim programının amacı “aktif dnya vatandaşı” yetiştirmektir. Aktif Dünya Vatandaşı olabilen insanların barışı oluŐurmada gerekli inisiyatifi alabilecekleri ve öncü olabilecekleri dŐünölmektedir. Bu bağlamda geliŐtirilen program 6 aŐamadan oluşmaktadır:

- 1- 1.AŐama Rehber İlkeler: Bu aŐama çerweve programının temelini oluşturur ve 8 alt unsuru vardır: EŞitlik, güvenlik, dayanışma, saygınlık, adalet, özgrlük, sorumluluk, demokrasi
- 2- 2.AŐama Değerler ve DavranıŐlar:7 alt unsurdan meydana gelmektedir: İnsan Hakları ve demokrasi, iş birliği ve dayanışma, kltrelerin korunması, kendimiz ve diğerleri, enternasyonalizm, wvre koruma, maneviyat
- 3- 3.AŐama Temel Öğrenme Temaları: 7 alt unsurdan meydana gelmektedir. İnsan hakları, kltrel çeŐitlilik, sosyal adalet, nüfus, sürdürülebilir kalkınma, sağlık ve konut, wvre
- 4- 4.AŐama Beceriler ise 3 alt unsurdan meydana gelmektedir: DŐünme, iletişim, kişisel
- 5- 5.AŐama Eylem: Bu aşamada birbirine döngüyle bağlı tek unsur vardır: Katılım-Hizmet-Çatışma Çözümü
- 6- 6.AŐama Aktif Dünya Vatandaşı. Program aktif dnya vatandaşı yetiŐtirmenin yanı sıra bireylerde barış kltürünü de oluŐturmayı da amaçlamaktadır.

Barış eğitimi ile ilgili araŐtırmalara bakıldığında; ölkemizde ve dnyada barış eğitimine yönelik kuramsal araŐtırmalar, çeşitli ölkelerde barış eğitimi ve okullardaki programlar incelenmiŐtir (DemirtaŐ,1991; UlutaŐ, 2000; Köylü, 2004; Kenan, 2005; Kamaraj ve Kerem 2004, 2005, 2006, Tümnöklü ve Şahin, 2006; Oral, 2007; Mansur ve Sertel, 2007; Bihter, 2013; Eryılmaz, 2009; ; Çayır ve Alan, 2012; Aktaş ve Safran, 2013; Ife, 2007; Galtung, 1967; Davies, 2010; Kuroda, 1966; Nastesa,1983; Harris 1996; Ediger, 2003; Gavin, 2006; King, 2007; Salomon ve Nevo, 2002; Danesh, 2013; Biletzki, 2007; UNESCO, 1999, 2002, 2008; Biaggio, De Souza ve Martini, 2004; Chetkow – Yanoov (1996); Reardon, 1988; Mushakoji, 2007). Yapılan wlıŐmaların bir kısmı barış eğitiminin iweriği, önemi hakkında bilgi verirken, bir kısmı da deneysel ve nitel araştırma sonuçlarına yer vermektedir. Bu bağlamda, Türkiye ve Dünya’ da barış eğitimine yönelik yapılan bazı wlıŐmaları inceleyerek, ölkemizde de ne gibi wlıŐmalar yapılabileceğine yol göstermek awwıŐından bu wlıŐmanın önemli olduğu dŐünölmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, Dünya ve T¼rkiye’de barış ve barış eğitimine yönelik faaliyet gösteren kurum ve kuruluşları tanıtılmak, yapmış oldukları çalışmaları incelemek ve elde edilen bilgiler ışığında önerilerde bulunmaktır.

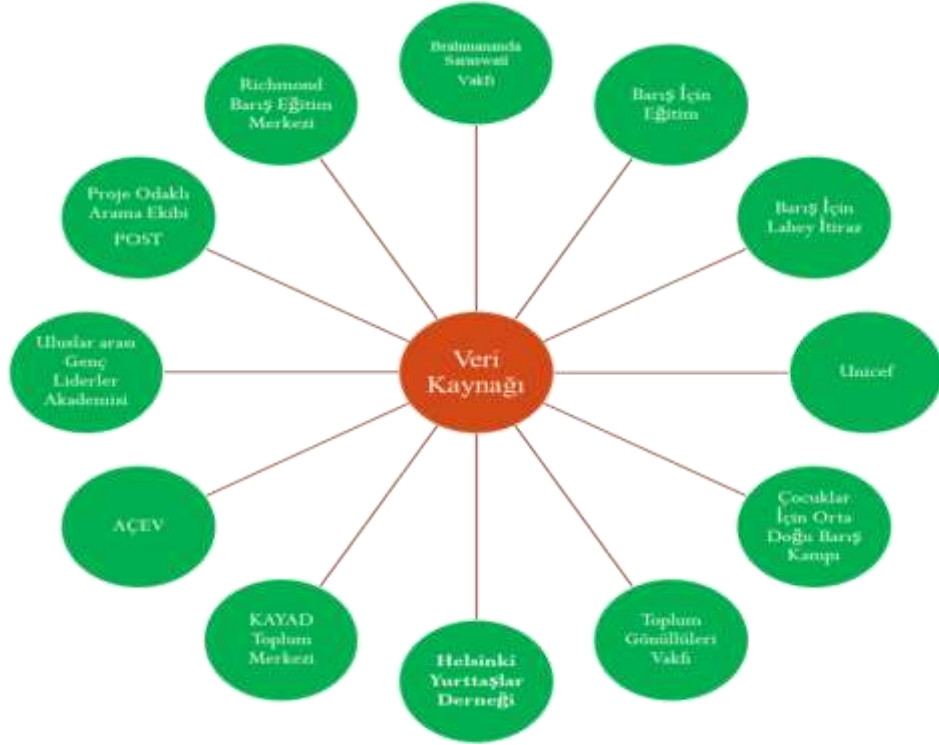
2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada nitel veri toplama yöntemlerinden dok¼man incelemesi kullanılmıştır. Dok¼man incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 187). Araştırma kapsamında Dünya ve T¼rkiye’de barış eğitimine yönelik çalışma yapan kurum ve kuruluşların çalışmaları incelenmiştir.

2.2. Veri Toplama

Bu erevede Dünya ve T¼rkiye’de barış eğitimi ve barış ile ilgili çalışmalar yapan kurumların web sayfaları ve yayınlamış oldukları yazılı materyaller incelenmiştir. Çalışmada aşağıda belirtilen kuruluşların, vakıfların, derneklerin çalışmaları, yapılan uygulamalar ve sonuçları incelenmiştir

2.3. Veri Analizi

Veri analizi doküman incelemesinden elde edilen veriler, nitel araştırma yaklaşımı çerçevesinde, özümlemişti. Betimsel analizde, tematik çerçeveye göre verilerin işlenmesi, bulguların tanımlanması ve bulguların yorumlanması gibi aşamalar bulunur (Yıldırım ve Şimşek, 2011). Belirlenen çalışmalar, ölçüt olarak alınan UNESCO'nun barış eğitimi ile ilgili aşağıdaki üç temel ilkeye göre yorumlanmıştır (UNESCO,1999):

- 1- Toplumun her bir üyesi adalet, özgürlük, sorumluluk, eşitlik, saygınlık, güvenlik, demokrasi ve dayanışma gibi insanlık refahına ilişkin değerlere bağlıdır.
- 2- Toplumun her bir üyesi yerel bir topluluğun aktif üyesi olabilir ve sırasıyla insan çeşitliliğini kabul ettiğinde küresel ölçekte uyuma sadık olmalıdır.
- 3- Toplumun her bir üyesi gelecek jenerasyonlara yönelik sürdürülebilir bir geleceği garanti etmek ve dünyamızı korumak için bireysel ve toplumsal olarak hareket etmelidir.

3. BULGULAR

3.1. Brahmananda Saraswati Foundation

2008 yılında kurulmuş olup, kurucusu Maharishi Mahesh Yogi'dır. Vakfın amacı, sürdürülebilir dünya barışını yaratmak için ve Maharishi'nin programını ebediyen uygulama ve devamını sağlamak için bağış toplamaktır (1). Bu amaçla Brahmananda Saraswati Foundation (USA), Brahmananda Saraswati Trust vakıfları tarafından Küresel Barış Girişimi çalışmaları başlatılmıştır. Küresel barış girişiminin kurulması, kalıcı olması ve sürdürülmesi için Transcendental Meditation and TM-Sidhisleri düzey meditasyon tekniklerini uygulayabilen 9.000 barış uzmanı yetiştirmek hedeflenmiştir (2). Son 30 yılda, yapılan 50 demonstrasyon projesinde ve yayınlanmış 23 çalışmada toplumda şiddet ve çatışmayı azaltıcı bu yaklaşımın etkinliğini doğrulanmıştır. Bu çalışmalar The Journal of Conflict Resolution, Social Indicators Journal and Journal of Mind and Behavior gibi prestijli hakemli bilimsel dergilerde yayınlanmıştır (3).

Lübnan savaşının zirveye ulaştığı dönemde, bu teknik Küresel Barış Girişimi tarafından İsrail'de uygulanmıştır. 1983 yılında İsrail'de 2 ay boyunca düzenli olarak ileri düzey meditasyon tekniği uygulamasının yapıldığı çalışma sonucu göstermiştir ki, katılımcı sayısının yüksek olduğu meditasyon seanslarında komşu Lübnan'da savaşta ölenlerin oranı %76 düşmüştür. İsrail'deki hayat standartlarının değişimi bu meditasyon seanslarına katılan kişi sayısının değişimiyle doğru orantılı olduğu anlaşılmıştır. Daha sonra bu sonuçlar, Lübnan savaşının zirveye ulaştığı yıllarda iki yıllık bir süre içinde yapılan dokuz ardışık çalışma ile tekrarlanmıştır. Bu çalışmaların sonuçları şunlardır: Savaşla ilgili ölümlerde %71 oranında, savaşla ilgili yaralanmalarda %68 oranında, çatışma düzeyinde %48 oranında azalma ve Antagonistler arasında işbirliği % 66 oranında artma meydana gelmiştir (4).

Reduced global terrorism projesi: 2 yıllık bir dönem boyunca toplanan veriler dünya çapında terörde %72'lik bir azalma olduğunu göstermiştir. Ölüm ve yaralanmalarda azalma Transandantal Meditasyon ve TM-Sidhi programı uygulayan insanların yüksek katılımıyla ilişkili olduğu saptanmıştır. Bu projede dünya barışının formülü: Gözler kapalı, rahat otururken basit, doğal, zahmetsiz olarak uygulanan bir prosedür olan The

Transcendental Meditation (TM) tekniğinin günde iki kez yirmiŐer dakika uygulanması yoluyla insanlarda var olan stresin azalacağı ve bu Şekilde dđnya barıŐına katkı sunacağı ifade edilmiştir. 1993 yılında 7 Haziran'dan 30 Temmuz'a kadar Washington'da dđzenlenen Ulusal Gđsteri Projesinde Kđresel Barış Girişimi'nin yaklaŐımının suç ve sosyal stresi azaltma ve hđkđmetin etkinliğini artırmaya yđnelik etkililiği test edilmiştir. Bu dikkatli kontrollđ deneyde, barış yaratan grup, iki aylık sđre içinde 800'den 4.000'e yđkseldiđi gđrđlmüŐtir. (5)

3.2. Education For Peace İnternational

2000 yılında kurulan vakfın amacı, 21. yy baŐlarında insanlığın uđraŐıđı en bđyđk zorluklar olan çatışma, Şiddet, terđrizm ve yoksulluk, hastalık, umutsuzluk, çevresel yıkım ve zayıf liderliğin korkunç sonuçlarına yđnelik savaŐmaktır. Bu zorluklar aile, okul, topluluk, toplum ve kđresel dđzeyde insan hayatının her alanında mevcut olduğu ifade edilmiştir (6). Önemli derecede kaynak; Şiddetin, çatıŐmanın, savaŐın pahalı yıkımını, askeri savunma ve gđvenlik önlemlerinin yđksek ücretini ödemek ve dengelemek için kullanılmıştır buna karŐın, barışın ilkelerini yansıtacak aileleri oluŐturmak ve toplumlari inşa etmek için çocukların ve gençlerin eğitimiyle ilgili, sistemli ve sđrdürülebilir planlı eylemlere ve programlara verilen desteğin istenen dđzeyde olmadığı ifade edilmiştir (7).

Projenin temel amacı, Bosna Hersek SavaŐından sonra birbirleriyle çatışan üç ana etnik unsuru temsil eden toplulukların içinde ve arasında katılımcı okulların aracılığıyla bir barış kđltürü, iyileŐtirme, mükemmellik kđltürü oluŐturmaaktır. Barış (EFP) Eğitimi temel felsefesi; yardımcı bireyler, aileler, okullar, topluluklar ve gruplar aracılığıyla çatışmayı önleme, gruplar arası iŐbirliđini güçlendirme ve birlik-çeŐitlilik, eşitlik ve adalet ilkelerini uygulayarak barış medeniyeti yaratmaaktır. Pilot program önemli olumlu sonuçlar verdiği gibi, tüm katılımcı okul toplulukların tanınmasına olanak sağlamıştır. Bosna Hersek hđkđmeti daha sonra ÷lkedeki tüm okullarda kendi programlarının tanıtımına yđnelik bir strateji oluŐturmak için EFP-Uluslararası programını davet etmiştir.

EFP sistemi 112 okulda 5.000 okul personeli ve öğretmenine, yaklaşık 80.000 öğrenci ile onların velilerine 2004 ve 2008 (2.Evre) yılları arasında anlatılmıŐtır.1. sınıftan 12. Sınıfın sonuna kadar tüm derslerde barış parametlerini içeren ve 2.200 ve üzeri okulda 1.5 milyon öğrenci, 110.000 öğretmen ve okul personelinin dahil olduğu EFP Müfredatı, 2008'den (3. Evre baŐlangıcı) bu yana devam eden Bosna Hersek eğitim reformu planı sürecine dahil edilmiştir İlk olarak öğrencilere barış süreci ve ilkeleri ile ilgili görüŐlerini halka yansıtabilme fırsatları sunmak amacıyla her biri haftada birkaç gün süren bölgesel barış etkinlikleri dđzenlenmiŐtir. Bu etkinlikleri öğrenci delegasyonlarının, ebeveynlerin, öğretmenlerin ve her bölgeden gelen okul yöneticilerinin barışa yđnelik en iyi sunumlarını gerçekteŐtirmek amacıyla dđzenlenen Ulusal Barış Etkinlikleri takip etmiştir. Yıl sonunda Barış İçin Gençlik Konferansı dđzenlenmiŐtir. Aynı süreç takip edilen yılda da tekrar edilmiştir (8).

Bölgesel Barış Etkinlikleri ile ilgili olarak; öğrencilere barışın ilkelerini aktarabilmek için canlı performans gerektiren; tiyatro, müzik, kukla gösterileri, mim, performans gerektirmeyen görsel sanatlar; posterler, panel ekranlar ile edebi ürünler; Őiir, kompozisyon vb. materyaller araç olarak kullanılmıştır. Öğrencilerin yeteneklerinin sergilemelerine olanak vermenin olumlu yönde bir etkiye sahip olduğu gözlenmiştir. Bu program çerçevesinde öğrenciler teşvik edilerek anlayıŐlarını sanat, bilimsel deneyler,

sözlü sunumlar ve deneme yazımı gibi çeşitli şekillerde ifade etme fırsatı sunulmuştur. Bu süreç geliştikçe, hükümet ve Bosna Hersek halkları, “evrensel barış ilkelerini her yeni nesilde uygulayarak ve bu ilkeler çerçevesinde tüm çocukları ve gençleri eğitime amacını benimseyerek tarihi bir örnek teşkil edebilir ve bu şekilde yetişkin olduklarında ülkelerinin vatandaşı olarak barış yapıcısı ve liderleri olabilirler” şeklinde düşünmüştür. EFP programının Bosna Hersek’ te uygulanmasına paralel olarak EFP Programı az sayıda Amerika ve Kanada topluluklarında da kendini tanıtmaya imkânı bulmuştur. EFP dünya çapında öğrenci yetiştirmiştir. EFT Programına katılımının sonucu olarak, öğretmenlerin öğretim yolları, öğrencilerle ve ailelerle olan ilişkiler değişmiştir (8).

3.3 Richmond Peace Education Center

1990’da Steve Hodges tarafından kurulmuştur. Amacı, Richmond-Virginia bölgesinde daha huzurlu bir toplum inşa etmektir. Misyonu sadece eğitim ve eylem yoluyla, kapsayıcı ve şiddetsiz topluluklar inşa etmektir. Vizyonu ise adil ve barışçıl bir toplum için çalışmak, bunun için; çeşitliliği takdir eden, çatışmaları şiddetsiz çözen, toplum ve iş birliği ile güvenliği tesis eden, ekonomik ve siyasi gücü adilane paylaşan, dünya sorumluluğuna dair toplum içindeki yerini alan, tüm bireyleri tam ve zengin bir hayat yaşamak için güçlendiren bireyler yetiştirmektir (9).

RPEC savaş ve militarizm yönelik alternatif barışçıl çözümler hakkında eğitimler verir. Kendi atölye çalışmalarında, kamuya açık etkinliklerde ve çatışma çözme eğitim sayesinde, RPEC bölgede bir farklılık yaratılmıştır. Sadece son iki yılda, merkez binlerce kişinin katılımıyla gerçekleşen, yaklaşık 100 program ve etkinliği organize etmiş ya da eş sponsor olmuştur. RYPP birincil amacı merkez Virginia’ daki gençlik şiddetinin seviyesini düşürmeye yardımcı olmak amacıyla genç insanları şiddetsiz çatışma çözme tekniklerini öğrenme ve uygulamaya teşvik etmektir. RYPP’nin misyonu gençlik şiddetine sebep olan kültürü ve gelenekleri dönüştürmektir. RYPP sayesinde gençler çatışmaları şiddetsiz çözmeyi, liderlik becerilerini geliştirmeyi ve sanat aracılığıyla düşüncelerini ve kaygılarını olumlu bir şekilde ifade etme fırsatı bulabilmeyi öğrenmişlerdir. Gençler, sadece bilgi alıcılar değil, liderler ve eğitimciler olarak kendileri de hizmet vermektedir. Çatışma çözüm ekibinin bir parçası olarak gençler atölye lideri olarak yetiştirilmektedir.

Bunun için; şiddete başvurmadan çatışmayı halletmeyi öğrenmek, liderlik becerilerini geliştirmek, okuldaki ve toplumdaki şiddetin seviyesini azaltmaya yardım etmek, topluma hizmet saatlerini kazanmak, Richmond bölge genelinde adanmış gençlerle tanışmak amaçlarını yerine getirmeye çalışırlar. Ayrıca RYPP gençlik liderleri yıllık Gençlik Barış Zirvesinin yapılmasına yardımcı olurlar. Bu eğitimsel konferans; gençleri ilgilendiren konularda ve çatışma çözümüne yönelik şiddete olumlu alternatifler sunmak üzere bir düzineden daha fazla programdan oluşmaktadır. 2005 yılından bu yana her yıl düzenlenen zirve Richmond metro bölge genelinde yaşayan gençlere ücretsizdir (10).

Gençlik liderlerinin katılımı sayesinde genç insanlar; anlaşmazlıkları barışçıl bir şekilde çözmek için etkili şiddetsiz çatışma çözüm becerilerini geliştirmeyi öğrenirler. Yetişkin programı personel ile iş birliği içinde planlama yaparak, teşvik ederek, olayları sunarak ve diğer gençlerle birlikte liderlik atölye çalışmaları yaparak liderlik ve örgütlenme becerilerini geliştirirler. Toplumsal şiddetin nedenlerine yönelik bakış açılarını ve çözümlerini yazılı ve görsel sanatlar yoluyla ifade edebilirler. Bu programın dört ana bileşeni vardır:

1-Genç atıŐma özüm Ekibi:

Vakıf gençleri, diğer gençlere atıŐmanın Şiddete dönüşmeden özölmesi için yol göstermeleri, liderlik etmeleri amacıyla eğitir. 2006'dan beri yaklaşık 200 genç insan çatışma çözüm teknikleriyle eğitilmiştir. Burada eğitim alan 50 den fazla kursiyer yetişkin eğitimdenler gözetiminde Richmond bölgesinde yaŐı 6 ve üstü olan kişilerle yönelik projeyi hayata geçirmek ve atölye çalışmalarını yönetmek için çalışmalara başlamıştır. Bu ilgi çekici, katılımcı atölye çalışmaları etkili iletişim araçlarını, öfke yönetimi tekniklerini ve çatışma problem çözme becerilerini öğretmiştir. Bu alıŐmada RYPP'nin yetiŐtirmiş olduğu gençler, Merkez Virginia'daki toplum merkezlerinde, dini cemaatlerde, gençlik programlarında, kamu ve özel okullardaki 1000 den daha fazla gence 200 saatlik okul sonrası ve yaz atölye çalıŐması sağlamıştır.

2-Yıllık Gençlik Barış Zirvesi:

2005 yılından bu yana her bahar, RYPP Eğitim Ekibi ve diğer gençler yıllık gün boyu süren Gençlik Barış Zirvesinin düzenlenmesinde öncülük ve yardım ederler. Bu tarz eğitimsel konferanslar gençlere çatışma özümü, Şiddetin önlenmesi, gençlerin güçlendirilmesi ve pozitif, kendini yaratıcı ifade etme üzerine atölye çalışmaları sunmaktadır. Atölyelerin çoğu ya ortaklaşa ya da gençlerin kendileri tarafından açılmaktadır. Yapılan en son zirveye yaklaşık 150 genç katıldı.

3-Educoncert Yıllık Rüya Nesil

Her kış RYPP, Dr. Martin Luther King, Jr. hayatını ve mirasını onurlandırmak amacıyla yapılan ve bir nevi Őov tarzı gösteri olan "Educoncerts" Nesil Rüya'yı düzenlemektedir. Bu yüksek kaliteli tiyatral prodüksiyon gençleri ilgilendiren konuları ele alır ve gençlere daha iyi, daha adil ve barışçıl bir geleceğe yönelik umutlarını ifade etme fırsatı sunar. Rüya Nesil etkinlik performanslarında yaklaşık yirmi gençlik müzik grubu, dans sanatları ve yerel kelime konuşan sanatlar bulunmaktadır.

4-Diğer Etkinlikler ve Programlar

Ek olarak RYPP 2010 ve 2012 de düzenlenen "Hiç Kimse KurŐun Geçirmez Değildir": Gençler Silah Şiddeti Hakkında Konuşuyor gibi özel etkinliklerin yanı sıra düzenli aylık toplantılar da yapılır (11).

3.4.Middle East Peace Camp for Children

2002 yılında, Mineh Ayyadand Sabah al Dhaher tarafından kurulmuştur. Amacı; Arap, Yahudi ve dostlara yönelik merhamet, eğlence, eğitim ve liderlik geliştirme yoluyla barışa ve adalete dayalı bir topluluk inşa etmektir (12). Vizyonu, insani seviyede insanlar bir araya gelip birbirlerini tanıdıkça bölünmelere neden bariyerleri ortadan kaldırmaktır. Arap, Yahudi ve diğer ilgili çocuk ve genç yetişkinlere eğlenceli ferah bir çevre oluşturarak birbirlerini öğrenebilecekleri ve arkadaşlıklar, anlayış ve merhamet inşa edebilecekleri bir yer yaratmaktır. Arap ve Yahudi halkı arasındaki barışı sağlamak için gerekli olan sosyal ve siyasal deđiŐime ortakları teşvik etmektir.

alıŐmalarına bakıldığında; barış kampları düzenlenmiştir. Kamp her yıl, yaşları 6-12 arasında çocuklar ve 15-20 arasında deđiŐen genç danışmanlardan oluşan 40-60 kişi ile yürütölmektedir. Arap, Yahudi gençler, dostları, diğer ilgili çocuklar ve aileleri, bir hafta

süren etkinlik dolu yaz kampına katılır. MEPC çatışma çözümü ve insan hakları üzerine odaklanarak, arabulucu değerlerini öğretmek için çok yönlü bir yaklaşım getirmiştir. Yaratıcı problem çözme yolları öğretilirken eğlenceli yaz kampı aktiviteleri (yaratıcı sanat, bilim, müzik, dans, spor ve dil öğrenme) kullanılarak dostluk tohumlarını ekilir. Ortak noktalar vurgulanır, liderlik ve işbirliği becerileri öğretilir. Buna ek olarak, yerel Arap ve Yahudi cemaati liderleri, din adamları, diğer barış ve adalet örgütleri ve yetenekli gönüllüler temsilcileri çeşitli şekillerde kampa katılabilir. Çocuklara şarkı söyleyip, tartışmalara katılabilir, çocuklarla hayat hikâyelerini paylaşabilirler. Bir haftalık kamp velilere, ailelere ve arkadaşlara yapılan bir sunum ile sona erer. Programlar ayrıca kamp katılımcılarına, danışmanlar, yetişkinler ve toplum liderleri için yıl boyunca kamp dışında da verilmektedir. Bu etkinlikleri içerisinde konuşmacılar, filmler, sanat projeleri, atölye çalışmaları ve sosyal etkinlikler yer alır.

Yıllara göre Barış Kampları:

2002 – Tema - Barış çocuklarla başlar: Barışa söz vermeye dair oyunlarla başlanmıştır. Çocuklar ve danışmanlar, Araplar ve Yahudiler arasındaki bağı temsil eden barış ağacı yapraklarının üzerine barış mesajları yazmıştır. Barış Şehirleri yarattılar, Washington da sergilenen çeşitli renklerden oluşan elbisenin bir parçası haline gelen Barış elbiseleri yaptılar. Diğer projeler Ortadoğu'nun çeşitli formları olan Arap Arkeolojik kazılarını, İbranice kelimelerini ve mozaiklerini içermektedir. Kamp velilere ve misafirlere yönelik Barış Oyunu adlı sunum ile sona ermiştir. Barış Oyununun içeriği barış çocuklar aracılığıyla nasıl inşa edilir olmuştur.

2003 – Tema - Farklı Olduğumuzdan Daha da Benzeriz/Aynıyız: Yapılan bilimsel deneyler göstermiştir ki herhangi iki kişi arasında ki insan DNA'sı % 99.9 özdeştir ve bundan dolayı "Farklı Olduğumuzdan Daha da Benzeriz/Aynıyız"dır. Bir diğer önemli proje ise iletişimin önemi ve kişisel farkındalık hakkında olmuştur. Gün boyu kampçılar barış yaratıcılığının kalitesinin zorluklarına odaklanan takımlara katılmış ve aynı zamanda palyaço, fotoğraf, ses proje, kravat boya ve birçok konuk sunumu ile eğlenceli vakit geçirmiştir.

2004 – Tema - Çevre - Hepimiz birbirimize bağlıyız: Bu yılın teması çevre ve küresel farkındalık olmuştur. Katılımcılar yerel ve Ortadoğu'nun çevresel sorunlarını ve davranışlarımızın dünyayı dolayısıyla insanlığı nasıl etkilediğini öğrenmişlerdir.

2005 -Tema - Danışman Organizesi MEPC En İyileri: Bu yıl, geçmiş yıllara ait programların en iyileri alınıp hafta sonu kampına yoğunlaştırmış bir şekilde yerleştirilmiştir.

2006 –Tema - Aile Kampı: Beşinci Yıldönümü: Bu yıl ki kampın bir günü 1'den 101'e tüm MPEC üyeleri ve arkadaşları için nesiller arası kamp olmuştur. Dedeler ve yaşlılar yemek pişirip, örgü örüp, kına yakıp, eski arkadaşlarını görüp yeni arkadaşlıklar edinmişlerdir.

2007 -Tema: Gelişen Kültürleri Geleceği Birleştirme - Kalpler ve Elleri Birleştirme: Arapça ve İbranice'nin kökleri öğrenilmiştir. Daha sonra Hristiyanların, Yahudilerin ve Müslümanların birlikte yaşadığı ve bilimlerin ve sanatın yayıldığı Orta Çağa İspanya'nın Altın Çağı'na doğru gidilerek, geçmişten günümüze tarihte yolculuk yapılmıştır.

2008-Tema - Rüzgar ve Suyun Yazı, Yeni Konum - Magnuson Parkı: Birçok yönden rüzgâr ve su günlük hayatımıza çeşitli şekillerde ve düzeyde entegre edilmiştir. Gelenek

ve tarihimizde su ve rüzgâr; eğlence, dinlenme, seyahat, taşıma, yaşama ve büyütme için kullanılmıştır. (13).

3.5.UNICEF

1946 yılında, Birleşmiş Milletler tarafından kurulmuştur. Dünya ülkeleri arasında imzalanan Çocuk Haklarına Dair Sözleşme doğrultusunda faaliyet gösteren UNICEF, çocuk haklarına kalıcı etik ilkeler olarak yerleşiklik kazandırmak, çocuklara yönelik davranışları çocuk hakları doğrultusunda uluslararası standartlara kavuşturmak için çaba göstermektedir.

UNICEF 1946 yılında Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu adıyla kurulmuş ve daha sonra 1954 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından çocuk haklarının korunması adına tanıtım ve savunma çalışmaları yapmak, çocukların temel gereksinimlerinin karşılanmasına yardımcı olmak ve çocukların potansiyellerini eksiksiz biçimde gerçekleştirmek için fırsatlar yaratmak üzere görevlendirilmiştir. On yıldan fazla bir süre çocuk sağlığı konuları üzerinde çalışıldıktan sonra 1961'de UNICEF'in görevlerinde önemli bir gelişme olmuştur ve eğitim de UNICEF'in uğraş alanı içine alınmıştır (14).

Barışı Tesis, Eğitim ve Savunuculuk Programı (Peace building, Education and Advocacy Programme) (2012-2015): Barış için Öğrenme, UNICEF, Hollanda Hükümeti, 14 katılımcı ülke ulusal hükümetlerinin ve diğer önemli destekçilerinin arasında ortak yürütülen bir programdır. Bu program eğitim ve barış inşa etmeye odaklı sektörler arası yenilikçi bir programdır. Amacı, çatışan ve çatışma riski olan ülkelerde çatışmalardan etkilenen ve etkilenecek olan kesimleri esneklik, sosyal uyum ve insan güvenliğini açısından güçlendirmektir. Bu amaçla, program, barışı inşa için eğitim politikaları ve uygulamaları güçlendirecektir.

Program beş anahtar sonuç üzerinde durulmuştur: 1. Barışın inşasında ve çatışma azaltma politikaları, analiz ve uygulamalarında eğitimin katılımını arttırmak. 2. Çatışma duyarlı eğitim sağlamak için kurumsal kapasiteleri arttırmak 3. Çatışmayı önlemek, azaltmak, başa çıkmak ve barışı teşvik etmek için çocuklar, ebeveynler, öğretmenler ve diğer görev ve sorumluluk taşıyanların kapasitelerini arttırmak. 4. Barışa katkıda bulunup, kaliteli ve ilgili çatışmaya duyarlı eğitime erişimi arttırmak. 5. Nesile katkıda bulunmak ve eğitim, çatışma ve barışı inşa ile ilgili politika ve programlamada delil ve bilgi kullanmak.

Doğu Asya ve Pasifik, Güney Asya, Orta Doğu ve Kuzey Afrika, Doğu ve Güney Afrika, Batı ve Orta Afrika'dan on dört ülke seçilmiştir. Bunlar Burundi, Çad, Fil Dişi Sahilleri, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Etopya, Liberia, Myanmar, Pakistan, Sierra Leone, Somali, Güney Sudan, Filistin Devleti, Uganda ve Yemen'dir (15).

Pilot Çalışma; Somali'de Barış Bölgeleri Olarak Okullar projesi, test edilip denenmiş olan Çocuk Çocuğa kulübü yaklaşımını esas alarak pilot bölge Purlan'da çatışmalardan etkilenenlere yönelik uygulamaya konulmuştur. Eğitimli kişilerin yardımıyla sorunları tanıma ve tartışma konusunda anlama düzeylerine uygun toplu olarak eğitilmiştir. Puntland genelinde her hafta 1.800 çocuk özel sorunlarını tanımlamak amacıyla okullarında bir araya gelmiştir. Proje, problem çözme becerileri, eleştirel düşünme ve yaratıcı ifade olarak okul programlarında yer edinmiştir.

Sorunlar oyunların ve şiirlerin yaratılması yoluyla ele alınmaktadır. Ayrıca hikâye dinleme ve anlatma, gördükleri, düşündükleri ve hissettikleri şeyler hakkında konuşma,

birlikte kitap yapıp okuma, gibi çalışmalar da yapılmıştır. Öğrencilerin kendi okullarının ötesinde izleyicilere performanslarını sergilemesi topluluğun sosyal anahtarı olmuştur. Eylül 2014 yılından bu yana, program altı ilçede 50 okul ve eğitilmiş olan 50 eğitimden eşliğinde, Puntland Eğitim Bakanlığı ile işbirliği içinde uygulamaya konmuŐtur.

Okul ve toplum düzeyinde yararlananlar artık okul yönetimine gitmek zorunda kalmadan anlaşmazlıkların çözümünde yapıcı aktif rol almıştır, böylece çocuklar için daha geliştirilmiş bir atmosfer yaratılmıştır. Ayrıca CTC kulüpleri genç öğrenciler için evde oluşan anlaşmazlıkları nasıl çözmeleri gerektiğini öğrenebilecekleri yararlı bir platform haline gelmiştir. Diğer gelecek vaat eden önemli bir nokta ise sosyal uyumu güçlendirmek amacıyla okullar arası geleneksel değerlere odaklanan çocukların düzenlediği bir dizi edebiyat ve sanat yarışmaları etkinlikleri düzenlenmiş olmasıdır. Bu girişim Somali’de çocuklar ve onların toplumlarında çok olumlu sonuçlar göstermiştir (16).

3.6. Hague Appeal for Peace

1999’da Cora Weiss tarafından kurulmuştur. Amacı, küresel topluluk 21. yy ilerlerken bu yüzyılı savaŐsız olan ilk yüzyıl yapmak, ulusların, grupların birbirlerine düşman olmalarına neden olan sebepleri ortadan kaldırmak, çatışmalar ortaya çıktığında bunları olabildiğince şiddet içermeyen yöntemleri kullanarak erken çözmek, yüzyıl önce toplanan ve tam olarak tamamlanmayan Lahey Konferansını (silahsızlanma) tamamlamaktır (17).

Barış için Lahey Temyiz, savaŐın kaldırılması ve barışı bir insan hakkı yapmaya adanmış kuruluşların uluslararası bir ağıdır. SavaŐın şiddet içermeyen alternatifler geliştirmek için dünya çapında başlatılan 12 kampanya ile 10.000 kişi Hollanda’da bir araya getirilmiştir. Derslik, topluluklar, ulusal ve uluslararası platformlarda 200’ün üzerinde atölye ve sunumlar gerçekleştirilmiştir. Uluslararası barış eğitimcileri ile yıllık Konferanslar 2004’te Tiran ve Arnavutluk’ta yapılmıştır. Çeşitli dillerde programların çevirisini ve barış eğitimi programını sağlayan web sayfası kurulmuştur. Dünyanın çeşitli ülkelerinden derlenen barış eğitimine yönelik ders planları kitap haline getirilmiştir (18).

Çalışmalarına gelince; dünyanın çeşitli yerlerinden barış dersleri verilmiş olup bu derslerden oluşturulan bu kitap dünyanın çeşitli yerlerinden eğitimcileri ile Barış Eğitimi için Küresel Kampanya işbirliğince meydana getirilmiştir. "Barış Dersleri" nin kavramsal yapısı 21. Yüzyıl için Barış ve Adalet için Lahey Gündem dört organize ipliklerini dayanmaktadır. Yani, dört ders dört ipliklerini her birinin altında sunulmaktadır. 21. Yüzyıl için Barış ve Adalet için Lahey Gündem savaŐın sonuna, barış kültürünün başlangıcına doğru götürebilecek elli eylem ve politikaları içermektedir. Her öneri kendi içinde kendi başına ayrı bir şiddeti azaltacak adım ve hak peşinde olduğunu savunur. Elli adım 4 ana kavramsal ipliklerin altında düzenlenmektedir. Her adım organize kategorisinde bir alt-kavram oluşturur ve her birisi önemli bir bileşendir:

- 1- İlk ve temel iplik (SavaŐın Kökenleri / Barış Kültürü): Şiddet ve adaletsizlik köklerini ortaya çıkarmak ve barış kültürü için elverişli bir değer sistemini geliştirmek için bize on bir özel normatif hedefler koyar.
- 2- İplik (Uluslararası İnsani ve İnsan Hakları Hukuku): Barış değerlerinin kültürünü gerçekleştirmek, uluslararası standartlar aracılığıyla savaŐın temel nedenlerini yasaklayarak adaletsizliği gidermek, insan onurunu korumak ve

savaş sistemlerini içeren tüm savaş yasalarını kaldırmaya yönelik on dört yasal ve kurumsal tedbirler için çağrıda bulunmaktadır.

- 3- İplik (Önleme, Çözünürlük ve Şiddet Çatışma Dönüşüm): Her çatışma başlı başına şiddet gerektirmez, çatışmayı şiddetsiz olarak yapıcı bir şekilde önlemenin 14 yolu gösterilmektedir. Savaşları önlemek ve ortadan kaldırmaya yönelik hukuki tedbirleri güçlendirici ve kolaylaştırıcı süreçleri önermektedir.
- 4- İplik (Silahsızlanma ve Güvenlik): Uluslararası yasaları, insan hakları, şiddetsiz çatışma çözümü kullanarak silahsızlanmayı ve sivilleşmeyi etkin hale getirerek barış kültürü içerisinde yaşayabilmemizin yolları gösterilmektedir (18).

3.7. Proje Odaklı Arama Ekibi (POST) Araştırma Enstitüsü

2002’de kurulmuştur. Amacı, barış eğitimi ve uzlaşma konularında açık bir diyalog oluşturma ve adanın birleşmesi için aktif çalışmalara katkıda bulunmak. Barış eğitimi ve uzlaşma konularında açık bir diyalog oluşturma ve adanın birleşmesi için aktif çalışma katkıda bulunmaktadır. Herhangi bir kâr amacı gütmeyen ve tüm siyasi yapılardan bağımsız olarak sosyal, kültürel ve çevre konularında, Kıbrıs’ın gelişimine katkıda bulunmak amacıyla projeler hazırlamak, ilgili kurum/kuruluşlara sunmak ve bu projeler ışığında benzeşik yapılarla ya da benzer projelerle birlikte ya da sadece POST olarak hareket etmek, seminerler ve konferanslar düzenlemek ve bu gibi bilgi akışını sağlamak için bir çeşit aracı rol oynamaktır. POST’un bir diğer hedefi ise, alternatif fikirler üretmek ve bunları uluslararası kabul gören insan hak ve özgürlükleri temelinde tüm Kıbrıs’ın yararlanabileceği projeler gerçekleştirmektir.

POST RI 2002 yılında Kıbrıs’ın kültürel, sosyal ve çevresel iyileştirilmesi için çalışmak amacıyla bir grup insan tarafından kurulmuş kâr amacı gütmeyen, siyasi olmayan bir organizasyondur. POST çeşitli insan hakları seminerleri ve güncel dünya sorunları hakkında açık tartışma forumları yürütmüştür; film festivalleri organize etmiştir; sosyal ve çevresel konularda çeşitli projeler üzerinde çalışmıştır ve adada bir dizi kısa geziler düzenlemiştir (19).

Uzun dönemli çalışmaları arasında “Barış için Eğitim” adlı POST RI’n araştırmacıları tarafından yürütülen ve UNOPS tarafından desteklenen 1 yıllık eğitim projesi vardır. Bu proje ile POST RI, ilkokul 5. sınıf müfredatı (özellikle Sosyal Bilgiler kitabı) ve müfredat dışı çalışma faaliyetleri hakkında bir dizi çalışma yapmıştır. Çalışmanın bulguları daha sonra kitapçık haline getirilmiştir ve özet bilgi broşür olarak dağıtılmıştır. Bu çalışma daha sonra çeşitli seminerlerde ve atölye çalışmalarında, Eğitim ve Kültür Bakanlığı da dâhil olmak üzere, ilgili kurumlara ve kişilere sunulmuştur.

Çalışmanın ikinci ayağını oluşturan ortaokul tarih kitapları ile ilgili çalışma da yine POST RI tarafından yürütülmekte ve UNDP-ACT tarafından desteklenmektedir. Haziran 2006 yılında başlayan ve 1 yıllık çalışma ile yine tarih kitapları içindeki veriler rapor haline getirilecek, eski ve yeni kitabın karşılaştırmalı analizi ortaya konacak ve bulgular daha sonra çeşitli vesilelerle ilgili kişilere sunulacaktır. Her iki projenin amacı tarih kitaplarındaki ve müfredat dışı etkinliklerdeki milliyetçi temaları ortaya çıkarmak ve bunların giderilebilmesi için metodolojik yöntemlerin modernleştirilebilmesi için önerilerde bulunmaktadır. POST RI’n kısa dönemli faaliyetleri arasında ise yıllık temalı film festivalleri düzenleme, seminerler ve sohbetler organize etme, okuma saatleri gibi etkinlikler düzenlemek bulunmaktadır (20).

Barış İçin Eğitim

Ebedi dıŐŐmanların yaratılmasında aile, okul ve kitle iletişim araçları gibi sosyal mekanizmalar kilit rol oynamaktadır. Proje Kıbrıs'taki iki toplum arasında çatışmayı yetiŐtiren bu egeleri bulmak ve aynı zamanda çok kültürlü bir topluma pürüzsüz geçmek için karşılıklı anlayış yaratacak alternatif yollar önermek için ilkokul 5. sınıf kitapları üzerinde çalıŐmaya odaklanır.

Projenin Hedefleri:-ğretimin alternatif yollarının ve tekliflerin oluŐumu çocukları himaye etmeyen fakat kendi kendilerine dıŐŐnmeye, anlamaya ve sorunlarını barıŐil olarak çözmeye teşvik etmek ve öğretimin alternatif yollarının ve tekliflerin oluŐumunu göstermek, gelecek nesillerin vatandaŐlarını ve liderlerini çok uluslu ve çok kültürlü bir topluma girmeye hazırlama ve okul eğitiminin yeniden yapılandırılması için KıbrıŐlı Rumlar ve KıbrıŐlı Türk ğretmenler, eğitimciler, yerel STK'lar ve yetkili makamlar arasında bir diyalog geliŐtirmektedir. Bu proje Türkçe defterleri ek malzeme olarak kullanılırken, ilkokul 5. sınıf sosyal bilgiler kitaplarına dayalı olacaktır. Yapılan bu çalıŐmayla ilgili olarak bir ğretmen görüŐlerini Őu Şekilde ifade etmiştir: "Eski kitaplarda, kan ve nefreti görebilirsiniz. Yeni ders kitaplarında, örnek olarak Lefke madenlerinde Yunan ve KıbrıŐlı Türk iŐçilerin ortak gösterilerini görebilirsiniz. Bu hikyeyi duyunca ğrenciler Çok oldular. Ayrıca ğrenciler adanın geçmiŐte kötü ekonomik Őartlarını duymaları ŐaŐkınlıklara sebep olmuştur. Bu nedenle bizler öğrencilere ortak olayları ve deneyimleri anlatmamız gerekmektedir." (21)

3.8. Uluslararası Genç Liderler Akademisi

2010 yılında kurulmuştur. Amacı, gençlerin kapasitelerini geliştirmek ve genç liderler yetiştirmektir. İstanbul'da kurulan UGLA, Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği ve Avrupa Konseyi gençlik politikalarının geliŐtirilmesine ve uygulanmasına katkı sağlamaktadır. Gündem 21, Yerel Gündem 21, Binyıl Kalkınma Hedefleri, Gençlik zerine Beyaz Kitap ve diğer uluslararası dokümanlar gençlik politikaları üretilmesinde kaynak olarak kullanılmaktadır. Hedef Kitlesini 15-30 yaŐ arası gençler, genç kadınlar ve engelliler, özellikle 20 yaŐ altı gençler, dezavantajlı gençler (sokak çocukları, çalışan gençler, suça yatkın, mahkm, göç etmiş, mevsimlik iŐçi gençler...) oluşturmaktadır.

Eğitim Konuları: Ayrımcılık Yeni Medyada Nefret Söylemi, Belgesel Sinema ve Sosyal Sorumluluk, Uyuşmazlık, Uyuşmazlık zm: Müzakere ve Arabuluculuk, ocuk ve Gençlik Hakları ve Katılımı, İklim ve evre (Yerel İklim Takımları), Aktif Gönüllülük,

Eğitim Yöntemi: Eğitimlerde yüz yüze akran eğitim modeli uygulanmaktadır. Eğitmen eğitimi ve yerel eğitimler olmak üzere eğitimler düzenlenir.

Eğitmen Eğitimi: Her bölgeden (İstanbul dâhil), 8 bölgeden, iki kişi eğitmen eğitimine katılır. Her bölgeden bir kadın ve bir erkek alınır. Eğitmen eğitimlerimiz genellikle İstanbul'da düzenlenmektedir. Eğitmen eğitimlerinin konuları gençlerden gelen talepler doğrultusunda akademi ve sivil toplum aracılığı ile geliŐtirilmektedir.

Yerel Eğitimler: Yerel eğitimleri akran eğitmenler organize etmekte ve eğitimleri kendi kentlerinde ve diğer kentlerde gönüllü olarak yaygınlaŐtırmaktadır (22).

alıŐmaları: UGLA bünyesinde bugüne kadar; Temel Bilgisayar Okuryazarlığı, Yazılım, Bilgi ve İletişim Teknolojileri, CISCO IT (Cisco Information Technologies) Ađ Kurma Eğitimleri, İletişim, Proje Yönetimi, Kültürlerarası ğrenim, İyi YönetiŐim, Karar Alma

Mekanizmalarına Katılım, Finansal Bilinç, Ayrımcılık ve Yeni Medyada Nefret Söylemi ve HIV/AIDS, Belgesel Sinema ve Sosyal Sorumluluk, Uyuşmazlık Çözümü ve Arabuluculuk ve Cinsiyet Eşitliği eğitimleri yer almıştır (23).

Örnek proje: Suriyeli ve Türkiyeli Gençlere Yönelik: Barış Eğitimi-19-21 Aralık 2014-Gaziantep, Türkiye

Önerilen Eylemin Amaçları ve Hedefleri: Suriyeli ve Türkiyeli Gençlere Yönelik Barış Eğitimi aşağıdaki amaçları ve hedefleri taşımaktadır: Barış süreçlerinde kimlik, ayrımcılık, şiddet ve barış hakkındaki farkındalığı arttırmak ve katılımcıları bu konularda bilgilendirmek, toplumlarındaki çatışmaların yönetiminde çatışma analizinin analitik yöntemlerini kullanmaları için genç insanları güçlendirmektir. Barışın temin edildiği bölgede doğru uygulamaları ve araçları paylaşmak, etkili bir şekilde katılmaları için genç insanları iletişim ve kavrayış becerisiyle donatmak, kapsayıcı liderlik becerileri olan gençleri güçlendirmektir.

Beklenen Etki: Bu eğitimden yararlanacak bir genç, barışçıl iletişim ve bağlılık süreçlerini geliştirmeye ve toplumda diyalog kanalı açmaya yönelik güvenilir eylemlere öncülük edebilecektir. Ayrıca, genç bireyler şehirde değişim yaratan kişi olarak öncülük edebilecektir. Katılımcıların bu girişime ön ayak olması ve deneyimlerini ve hikâyelerini diğer gençlik ağlarıyla ve etkin gençlik kuruluşlarıyla paylaşarak bölgede yayması beklenmektedir.

Katılımcılar: Programa 15'i Suriye'den ve 15'i Türkiye'den olmak üzere Gaziantep'te ikamet eden 30 katılımcı seçilmiştir. Bu katılımcılar; 15 ila 29 yaşları arasında olan, Gaziantep'te ikamet eden, Eğitim programı boyunca Türkçe veya Arapça dillerini kullanabilme yetisine sahip olan, gençlik çalışmalarıyla ilgilenenler arasından olmuştur. Oturumlarda etkin bir rol üstlenmek isteyen, süreci isteyerek takip edebilecek ve programın gerektirdiği faaliyetleri etkin bir şekilde yerine getirmiştir. Yeni bilgilerini, becerilerini ve bağlantılarını programdan sonra yaşadıkları toplumlarda paylaşma imkânına sahip olan, tamamlayıcı faaliyetleri yürütmeye büyük önem veren ve bilginin yerleştirilmesinde etkin olan kişiler arasından seçilmiştir (24).

3.9.AÇEV (Anne Çocuk Eğitim Vakfı)

1993 yılında, Ayşen Özyeğin tarafından kurulmuştur. Amacı, her çocuğu erken yaşlardan başlayarak potansiyelinin en üst seviyesine erişmesi için eğitim yoluyla desteklemeyi hedeflemektir.

Çocukların gelişimlerine katkıda bulunmak, mutlu, hoşgörülü ve sağlıklı bir yaşam sürmelerine destek olmak (25).

Çalışmaları ise, erken çocukluk ve aile eğitimleri, yetişkin okuma yazma ve kadın destek eğitimleri, Kırsal Eğitim, Kadını Güçlendirme, Engelli Hakları, Toplumsal Cinsiyet, Çocuk Koruma gibi alanlarda uzmanlık geliştirmiş ve bu kapsamda Program Geliştirme, Eğitici Eğitimi, İzleme Değerlendirme, Bilinçlendirme, Savunu konularında yetkinlik ve deneyim kazanılmıştır. Oluşturduğu ulusal ve uluslararası işbirlikleriyle bugün Türkiye'de 81 ilde ve ağırlıklı olarak Avrupa ve Orta Doğu'da olmak üzere 12 farklı ülkede varlık göstermektedir.

Projeleri: Toplumsal Barışın Ekolojisi: Hayatı Şekillendiren Çocukluk ve Barış İnşası

Anne Çocuk Eğitim Vakfı (AÇEV) ve Yale Üniversitesi erken çocukluk gelişimi (EÇG) ve barış inşası arasındaki bağlantıları bilimsel araştırmalarla analiz etmeyi, sonuçları yayımlamayı ve küresel platformlarda daha iyi politikalar için savunu yapmayı hedefleyen ortak bir proje başlatmıştır.

2009'da AÇEV organizasyonunun amacını, barış ve erken çocukluk müdahaleleri ve programları arasındaki ilişki ortaya koyan "Bir Uzlaşma Nesli Yetiştirmek": Barış inşasında erken çocukluk gelişiminin rolü" adlı bir makale yayınlamıştır. Bu makale vakfın kendi barış vizyonunu ortaya koyduğu, EÇG ve kendi programlarından elde edilen bulguları bir araya getirdiği ilk girişimi olmuştur. Özellikle, AÇEV'in ebeveynlik girişimleri olarak adlandırılan, uyum ve demokratik değerleri geliştirmeyi, şiddet ve istismarı azaltmayı hedefleyen anne ve baba gruplarından (Anne Destek ve Baba Destek Programları) elde edilen bulgulara dikkat çekilmiştir.

Erken çocukluk gelişimi ve barış inşasına odaklanan ve bilimsel bulgulara dayanan araştırmalar başlatmak amaçlı; EÇG ve barış inşası üzerine bir multi-disipliner araştırmalar veri tabanı oluşturmuştur. Uzmanların EÇG'nin barışa giden bir yol olduğu hipotezi üzerinde ne kadar anlaştıklarını belirlemek üzere tasarlanmış bir internet anketi yapılarak, analiz edilmiştir. Barış inşasını eğitim üzerinden etkin bir biçimde sağlayan UNICEF ile de ikinci bir işbirliği başlatıldı. řu anda 3 ülkede uygulanmakta olan "Babaların Katılımını Destekleme Programı" řu amaçlar için bir araya getirecektir:

- 1- EÇG ve ailesel ilişkilerin barış inşası sürecindeki rollerini değerlendirmek
- 2- Barış inşası girişimleri içinde bilim temelli bilgiyi somut çalışmalarla dönüştüreceğ özgün yaklaşımları araştırmak (26).

3.10. KAYAD (Toplum Merkezi, Kadından Yaşama Destek Derneği)

1997'de kurulmuş olup amacı toplumun kalkınması alanında çalışma yapmak; genelde insan hakları, özelde kadın hakları için çalışmak; kadının toplumdaki konumunu güçlendirmek; uluslararası barış ve anlayışın gelişmesi için çalışmak; toplumdaki ahlaki değerlerin gelişmesine yardımcı olmak; toplumda "çeşitlilik içinde birlik" kavramının yerleşmesini sağlamaktır. KAYAD Toplum Merkezi; toplumsal gelişimi, barış eğitimi ve kültürlerarası eğitimi teşvik eden, kar amacı gütmeyen, siyasi olmayan, dini olmayan bağımsız olan gönüllü bir organizasyondur.

Eğitim Programları: Küresel Farkındalık Eğitimi, Kültürlerarası Eğitim, İnsan Hakları Eğitimi, Kişisel Gelişim Eğitimi, Çevre Eğitimi, Uluslararası Eğitim, Engellilik Eğitim Öğrenme, Çocuk ve genç eğitimidir (27).

Projeleri: "Kapsayıcı, Önyargısız Eğitimi İçin Liderler", "Öğretmen ve Gençlik Çalışanları için Barış Eğitimi Rehberi": KAYAD'ın Avrupa Komisyonu tarafından kısmen desteklenen Katılımcı Önyargısız Eğitim için Liderler pojesi'nin bir parçası olarak hazırlanmıştır. Bu proje, 2010 yılında Kıbrıs'ın kuzeyinden ve güneyinden ve Kuzey İrlanda'nın Katolik ve Protestan toplumlarından 30 genç öğretmeni, öğretmen adayını ve gençlik çalışanını 10 günlük 'eğitimcinin eğitimi' programı çerçevesinde bir araya getirilmiştir. Aynı grup, daha sonra 3 günlük bir takip programı için Kıbrıs'ta buluşmuştur.

Bu projenin esas amacı, çok kültürlülüğü irdelemek ve çok kültürlü toplumlarımızda barışa katkı konulması amacıyla öğretmenler ve gençlik çalışanları için araçlar

sağlamaktır. Barış anlayışımız genişdir; sadece fiziksel şiddetin olmayışını değil, ayrıca herkesin insan haklarından eşit faydalanmasını ve herkes için sosyal, ekonomik ve siyasi adaletin mevcudiyetini de kapsamaktadır. Barış Eğitimi'ne yaklaşımımız, içsel, kişilerarası, gruplar arası, ulusal ve uluslararası barışı sağlayacak bilginin, becerilerin, değerlerin ve tutumların teşvik edilmesini öngörür. Kitap, A Bölümü'nde, Barış Eğitimi'nin bazı anahtar kavramlarına bir giriş yapmaktadır. B Bölümü'nde ise, mevcut müfredata dâhil edilebilecek ya da bağımsız çalıştaylar olarak kullanılabilir bazı model ders planları ve faaliyetler sunmaktadır.

Barış Eğitimi'nin uygulandığı toplumun özel ihtiyaçlarına yanıt vermesi gerektiğini belirtmek önemlidir. Barış Eğitimi verildiği zamanda toplumla ya da hedef grubuyla doğrudan doğruya ilgili konuları ele alırsa daha etkili olur. Bu nedenle, program, özellikle çok kültürlülük ve adanın her iki tarafında göçmenlere karşı ırkçı tavırların yaygınlığını göz önünde bulundurarak, önyargı, ayrımcılık ve ırkçılık sorunlarına odaklanmıştır. Toplumsal cinsiyete dayalı ayrımcılık ve şiddet -fiziksel, ekonomik, psikolojik, duygusal, yapısal- ile ilgili farkındalığın eksikliği de ele alınması gereken bir başka genel sorundur (Yılmaz, 2011).

3.11.Helsinki Yurttaşlar Derneği,

1990'da kurulmuştur. Helsinki Yurttaşlar Meclisi, 1980'ler boyunca, bloksuz, silahtan arınmış ve daha geniş bir Avrupa'nın birliği için çalışan bine yakın sivil toplum örgütü temsilcisi tarafından kurulmuştur. Amacı, siyasi partiler, hükümet ve devletlerden bağımsız olarak çalışan Helsinki Yurttaşlar Derneği uluslararası sözleşmelerle belirlenen barış, insan hakları, çevreyi tahrip etmeyen bir ekonomi, demokrasi ve hukukun üstünlüğü gibi evrensel değerlerin hayata geçirilmesini ve sivil tabanda yaygınlaştırılmasını hedefler. Çoğulcu demokratik yapıların ve sivil toplum inisiyatiflerinin geliştirilmesini amaçlayan HYD'nin temel çalışma ilkesi, sorunların karşılıklı anlayış ve diyalog yoluyla çözümüdür. Helsinki Yurttaşlar Derneği, temel hak ve özgürlükler, barış, demokrasi, çoğulculuk alanlarında çalışmalar yapan bir sivil toplum kuruluşudur. Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin Türkiye'deki faaliyetinin başlangıcına kaynaklık eden ve uluslararası bir çalışma konferansı olarak nitelenen Helsinki Yurttaşlar Meclisi ise, barış, insan hakları, çevreyi tahrip etmeyen bir ekonomi, uluslararası demokrasi ve hukukun üstünlüğü çerçevesinde faaliyet gösteren toplumlar arası bir dayanışma ve ilişki ağıdır. (28).

Helsinki Yurttaşlar Derneği'nin, kurulduğu Eylül 1993 tarihinden bu yana, üzerinde çeşitli etkinlikler inşa ettiği çalışma alanları: Avrupa Birliği bütünleşme süreci, azınlık hakları ve çok kültürlülük, çatışmalara karşı sivil yaklaşımlar, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve yurttaş katılımı, yerel demokrasi ve sivil toplumun güçlendirilmesi, başlıkları altında sıralanabilir (29).

Yayımlanan Çalışmalar:

Bölgesel Barışa Doğru -Çatışmalara Karşı Sivil Yaklaşımlar, Biz Buradayız!, Türkiye'de Romanlar, Ayrımcı Uygulamalar ve Hak Mücadelesi, Modernleşme ve Çokkültürlülük / Modernity and Multiculturalism, Hoşgörü Yılında Mülteciler / Sivil Toplum Örgütlerinden Beklenenler Sempozyumu, Bir Arada Yaşama / Türkiye'de Din-Devlet İlişkisi Sempozyumu, Demokrasi Raporu 1, Toplumsal Barışın İnşasında Öğretmenlerin Rolü / Kürt Meselesi Okula Nasıl Yansıyor?, Bölgesel Barışa Doğru...- Karadeniz Barış

Ağı 2012 alıŐmaları, Bölgesel Barışa Doğru Türkiye’de Vatandaşlık: Kimlikler, Haklar, atıŐmalar (30).

Örnek proje: Yavaş-Gamats Semineri 2005 Antakya: Üretken bir diyaloga giden yolda yapılan güven oluşturma çabaları, tarihsel tartıŐmaların içinde sıkıŐıp kalmak yerine, daha farklı iletişim yolları aramaya odaklanmalıdır. Karşılıklı güvensizliğin üstesinden gelmenin ve güven ortamı oluŐturmanın en iyi yolu da, toplumların bugünleri ve yarınlarında katlanarak büyüyecek sonuçlara ulaşabilmek için gençlere yönelik çalışmalar yapmak ve insanlarla birebir çalıŐarak, empati geliŐtirilmesine katkıda bulunmak olacaktır.

Bu bağlamda Helsinki YurttıŐlar Derneği tarafından tasarlanan ve Avrupa Konseyi’nin Güven Oluşturma Programı dâhilinde gerçekleŐtirilen Gamats Yavaş projesi, Türkiye ve Ermenistanda yaşayan 19-21 yaŐlarında gençlere yönelik bir seminer olarak planlanmıŐtır. Diyalog yoluyla karşılıklı güven oluŐturmayı amaçlayan seminer sırasında çalışma dili İngilizce olmuştur. Bununla beraber seminer sırasında Ermenistan ve Türkiye gençler birbirlerine basit Ermenice ve Türkçe cümle kalıplarını hatta bir Şarkı bile öđretmiŐlerdir. Proje, tematik dersler, atölye çalışmaları ve birlikte üretmeye yönelik grup çalışmaları içeren 10 günlük bir seminerle, Türkiye ve Ermenistan’dan gelecek toplam 24 öğrenciyi buluŐturmayı amaçlamıŐtır. Program, hem iki ülkede yaşayan gençler, hem de Türkiye’de yaşayan farklı etnik gruplardan gelecek gençler arasında karşılıklı güven oluŐturmak üzere tasarlanmıŐtır.

Seminer katılımcılarına, Antakya’da buluŐmadan önce bazı makaleler ve seminer hakkında gerekli bilgiler ulaŐtırılmıŐtır. Katılımcılardan da aynı zamanda Antakya’ya gelirken beklentilerini içeren kısa bir metin yazmaları istenmiŐtir. Bu metin, katılımcıların seminer boyunca tuttıkları günlüğün ilk parçasını oluŐturulmuŐtur. Seminer programı dâhilinde, Türkiye ve Ermenistan’dan gelen akademisyenler her gün tematik dersler vermiŐtir. Bu dersler, milliyetçilik, tarihin okunması, globalleŐme ve kimlikler gibi baŐlıklardan oluŐturulmuŐtur. Tematik derslerin yanı sıra, konunun aktivist boyutuyla ilgili olarak barış gazeteciliği, çatışma alanlarının stratejik haritalanması ve benzeri atölye çalışmalarıyla katılımcıların çatışma çözümüne yönelik perspektiflerinin geniŐletilmesi hedeflenmiştir.

Önyargıları kırma amaçlı atölyelerde etkileŐimli çalışmalar yapıldı ve katılımcıların birbirlerini önceden tanımlanmıŐ kalıplar dışında, birebir kiŐilikler olarak tanımları amaçlandı. Programın geri kalanı, birlikte çalışmak üzerine odaklandı. Bu amaçla, programa konan bir dil dersinde katılımcılar öncelikle Türkçe ve Ermenice dillerinde alfabe, sayılar gibi temel konular üzerinde duruldu. Türkçe ve Ermenice bilen bir eğitmenin yardımıyla gerçekleşen bu dil derslerinde, aynı zamanda iki dilde ortaklaşa kullanılan bazı kelimeler de belirlendi. Son derste de katılımcılar barış temalı bir Şarkı öğrendi. Seminer boyunca her gün, farklı katılımcıların oluşturduğu bir editör grubu tarafından seminer gazetesi hazırlandı. Seminer boyunca yedi sayı üretilen gazetede, tüm katılımcıların yazdığı yazılar, günlükler, röportajlar ve benzeri materyaller yer aldı. Bunun yanı sıra, katılımcılar, karıŐık gruplar oluşturarak (dört grup) grup yöneticilerinin desteğiyle kendilerine bir görev seçtiler ve program sonuna kadar birlikte seçtikleri bir Őeyi üretmek için birlikte çalıŐtılar. A, B, C ve D gruplarından biri, Ermenistan’da bilinen bir masalı müzikli bir oyun olarak sahneye koydu, bir başka grup Ermenice-Türkçe kelimelerden oluşan mini bir sözlük hazırladı, bir diğer grup askerlik, evlenme, eğitim gibi konularda iki ülke arasındaki benzerlik ve farklılıkları anlatan bir sunum yaptı, bir

grup da Türk, Ermeni ve Kürt halk oyunlarından bölümler oynadı. Seminerde aynı zamanda Antakya ve çevresine geziler düzenlendi, sosyal-kültürel aktiviteler gerçekleŐtirildi (31).

Yavaş-Gamats Uluslararası Yaz Okulu 1- 2014 Kocaeli- Türkiye ve Ermenistan toplumlari arasında güven inşasına ve barıŐma sürecine destek vermek üzere, bu iki ülkeden genç katılımcılar için bir yaz okulu düzenlemiştir. ÖĞretmenlerin meslek perspektifinin ve donanımının gclendirilmesi, bir ön koŐul olarak eğitim sisteminde geniş çaplı yasal ve idari reformlar yapılmasına gerek duyulmadan gerçekleŐtirilebilir. ÖĞretmenler, çatışmaların barıŐçı ve demokratik usullerle üzümünü bizzat tatbik ederek, çatışan algıları ve davranış kalıpları birbirleriyle konuŐturarak, barışın sağladığı imkânları sınıftaki gündelik hayata geçirerek hem öğrencileri hem de kendileri için daha yaŐanılır bir etkileŐim ortamı yaratabilirler. Yavaş-Gamats Yaz Okulu programında, katılımcılar arasında dostça ve üretken bir ortamın oluşturulması, karma gruplar arasında iş birliğinin teşvik edilmesi, karşılıklı anlayış ve güven yaratacak meslek ve kişisel iletişim becerilerinin gclendirilmesi hedeflenmiştir.

11-17 AĞustos 2014 tarihleri arasında Kocaeli’de gerçekleŐtirilmiŐ olan Yaz Okulu programı, Türkiye’den ve Ermenistan’dan öğretmenler ve eğitim fakültesi Ğrencilerinin katılımına açık olarak düzenlenmiştir. Her iki ülkeden gelmiŐ 20’Őer katılımcının yarısını genç öğretmenler, diğer yarısını da Ğretmen adayı niversite öğrencileri oluŐturmuŐtur. Programın toplam katılımcı sayısı 40 kişi olarak planlanmıŐtır. Yedi günlük yaz okulu programı çerçevesinde, Türkiye ve Ermenistan’dan akademisyenler, eğitimciler, yazarlar, gazeteciler, araŐtırmacılar ve sinemacılar her gün tematik sunumlar yapmıŐlardır. Programda ayrıca katılımcıların çatışma zmne yönelik donanımlarının gclendirilmesini amaçlayan atölye çalışmaları, yuvarlak masa tartıŐmaları, film gösterimleri ve grup çalışmaları da yer almıştır. Program, Ermenistan ve Türkiye’den ilk-orta-lise düzeyi sınıf ve branŐ öğretmenleri ile eğitim fakültelerinde okuyan niversite Ğrencilerinin baŐvurusuna açık olmuştur. Türkiye-Ermenistan iliŐkelerinin normalleŐmesine ve kapalı sınırın açılmasına yönelik sivil toplum faaliyetlerini desteklemek için geliŐtirilen program; iki ülke halkı arasındaki temasların artırılmasını, iş dünyası içinde bağların gclendirilmesini, eğitim ve kültür faaliyetlerinin teşvik edilmesini ve her iki toplumun tarafsız bilgiye eriŐiminin kolaylaŐtırılmasını hedeflenmiştir.

Programda, iki ülke halklarının birbirlerini daha iyi anlayabilmesine katkı sağlamak üzere, gençler, öğretmenler, sanatçılar, mimarlar ve girişimcilerin sınır ötesi buluŐmaları ve iŐbirliklerini destekleyici atölye, eğitim, değişim programı, burslar ve seyahat destek fonu gibi olanaklar saĐlamıŐ, televizyon programları ve yurttaş gazeteciliği gibi destek medya çalışmaları yrtlmŐtur. Ayrıca ekonomik alan araŐtırmaları, toplumda tanınmıŐ isimlerle geçmiŐe dair söyleŐiler ve st düzey politika yapıcılar arasında fikir aliŐveriŐleri de program kapsamında yer almıştır (32).

Yavaş Gamats Yaz Okulu 2: Yaz Okulu programında, katılımcılar arasında dostça ve üretken bir ortamın oluşturulması, karma gruplar arasında iş birliğinin teşvik edilmesi, karşılıklı anlayış ve güven yaratacak meslek ve kişisel iletişim becerilerinin gclendirilmesi hedeflendi. Yavaş-Gamats Yaz Okulu programı, 9-16 AĞustos 2015 tarihleri arasında Ermenistan’da yapıldı. Yedi günlük yaz okulu programı çerçevesinde, Türkiye ve Ermenistan’dan akademisyenler, eğitimciler, yazarlar, gazeteciler, araŐtırmacılar ve sinemacılar her gün tematik sunumlar yapıldı. Programdan bazı seminer

ve atölye başlıkları Őunlar: - Öğrenme süreçleri, bir rehber olarak öğretmen- Eğitimde etnik ve dinsel temelli ayrımcılık; Örnek ders uygulaması. Okul ortamında yeniden tanışma etkinlikleri ve çatışmayı farkındalığa dönüŐtürme - Türk edebiyatında Ermeniler, Ermeni edebiyatında Türkler - Medya okuması ve etkin medya kullanımı - Anadolu'da Ermeni kültür izleri- Geçmiş, yüzleşme, barıŐma ve gelecek. Programda ayrıca katılımcıların çatışma çözümüne yönelik donanımlarının güçlendirilmesini amaçlayan atölye çalışmalarını, yuvarlak masa tartıŐmaları, film gösterimleri ve grup çalışmalarını da yer almıştır (33).

3.12.Toplum Gönüllüleri Vakfı

2002'de kuruldu. Amacı, gençlerin sosyal sorumluluk çalışmalarına katılımını sağlayarak hem toplumsal katılımlarını hem de kişisel gelişimlerini desteklemek amacıyla kuruldu. 2014 yılında, Türkiye'nin dört bir yanından 53.159 gencin katılımıyla 1378 yerel, ulusal ve uluslararası sosyal sorumluluk projesi/etkinliği/kampanyası ve 353 eğitim gerçekleŐtiren Toplum Gönüllüleri, yerel kaynağı da harekete geçirerek yerel halkın katılımını sağlamaktadır. Türkiye'nin 77 ilinde gençlik grubu veya üniversite topluluğu/kulübü olarak faaliyet gösteren ve 123 örgütlenme ile aktif olan Toplum Gönüllüsü gençler, 357 akran eğitimi aldılar. 2014 yılında 513.595 kişiye çok çeşitli alanlarda hizmet götürmüşlerdir (34).

Çalışmaları: Gönüllülük, proje yönetimi, insan hakları, sosyal haklar, üreme hakları, sağlık okuryazarlığı, ekolojik okuryazarlık ve örgüt yönetimi gibi konularda eğitimci eğitimi ve diğer akran eğitimlerini gerçekleŐtirmektedir. İliŐkide olduğu üniversite kulüplerine yerel ihtiyaca yönelik yüzyüze destekler sunmaktadır. Gençlere burs ve staj imkânları sağlamaktadır. Gençlerin ve örgütlenmelerinin birbirlerinden öğrenmelerinin desteklemek amacıyla gençlerin hareketliliğini artırıcı öğrenme ortamları yaratmaktadır. Gençlerin toplumsal sorunlara yönelik fikirlerini projelere dönüŐtürmelerine destek olup finansman yaratmalarına destek olmaktadır. Üniversite öğrencilerinin ihtiyaçlarının kamusal düzeyde bilinirliğini arttırmaya yönelik araŐtırmalar ve temaslar yapmaktadır (35).

Örnek çalışmalarını, “Beyaz Őapkalar” projesidir. Toplum Gönüllüleri Vakfı, Boğaziçi Üniversitesi Barış Eğitim ve Uygulama Merkezi ve Janssen Türkiye ortaklığında yürütölen bir projedir. Toplumda görölen Şiddet olaylarının, sorunun kaynağına inerek önüne geçilebilmesi için geliŐtirilen, aktif eğitim metoduyla tasarlanmış, hedef kitlesini ilköğretim öğrencilerinin oluşturduğu ve toplumsal faydayı birinci planda tutan sürdürülebilir bir projedir. Projenin Amacı; çocukları “Şiddetsiz” bir hayat yaşayabilmeleri konusunda güçlendirilerek, duyarlılıklarının artırılması ve bu sayede toplumsal barışın sağlanması, sevgi, saygı, güven, hoşgörü ve işbirliği temeline dayalı toplumsal ilişkilerin kurulması ve geliŐtirilmesidir. Toplumsal barışın önündeki en önemli engel Őiddettir. Bu büyük engel, bilinçli, duyarlı birbirinin farklılıklarına toleranslı bireylerden oluşan toplumlarca aŐılabılır. Böyle toplumların oluŐabilmesinin bireylere çocukluk döneminde bu bilincin aŐılmasıyla gerçekleŐebileceđinden yola çıkan Toplum Gönüllüleri, çocukların “barış” ve “barışı etkileyen durumlar” konusunda bilinçlendirmesi ve duyarlılıklarının artırılmasının toplumsal barışın temelini oluŐturacađına inanmaktadır. Bu amaçla, Toplum Gönüllüsü gençler, uzmanlardan aldıkları barış, ayrımcılık, toplumsal cinsiyet, birlikte yaşam, iletişim, çatışma çözümü ve çocukla çalışma eğitimleri ile donanarak, çalışmalarını yürütmekte oldukları okullarda

çeşitli görsel malzemeler ve etkinliklerin de desteğiyle öğrencilere eğitimler vermekte, eğitim verdikleri çocuklara birer ağabey-abla olarak, model olmaktadır (36).

"Barış Zamanı" Kutu Oyunu: Proje kapsamında Tekne Oyun-Eğitim-Toplantı ekibi tarafından geliŐtirilen eğitici bir kutu oyunu da bulunmaktadır. Kutu oyununda, oyunu oynayan çocuklar oyuna karşı dayanıŐarak oynamaktadır. Oyun, savaŐın hepimizi etkileyen bir durum olduğu, barışa ulaŐmak için hep birlikte mücadele etmek gerektiği ve barış halinin sürekli liği için çaba sarf edilmesi gerekliliği ile ilgili farkındalık yaratmaktadır. Barış zamanı oyunun amacı: Oyun iŐbirliėine dayanmaktadır. Oyuncular, oyuna karşı beraber oynarlar. Oyunun sonunda ya oyuncular kazanır ve oyun kaybeder; ya da oyun kazanır ve oyuncular kaybeder. Oyunun  temel amacı vardır: 1. Bir yerde savaş varsa, bu hepimizi etkileyen bir durumdur. 2. Barışa ulaŐmak için birlikte mücadele etmek gerekir. 3. Barış halini korumak için de birlikte mücadele etmek gerekir. Hedef Kitlesi: 12 – 15 yaŐ arası ocuklar (37).

4. SONUÇ, TARTIŞMA

Bu alıŐma kapsamında incelenen dokümanlarda; barış ve barış eğitimine yönelik yapılan çalışmaların hedef kitlesinin çoğunluğunu çocuklar, gençler oluşturmaktadır. Gündelik hayatla ilişkilendirilen etkinlik çalışmaları öğrencilere aktarılması planlanan bilgilerin öğretilmesinde etkin olmuştur. Barış eğitiminde kullanılan teknikler daha çok çocukların kendi performanslarını sergileyebilecekleri müzik, drama, edebiyat ve resim gibi sanatsal faaliyetler içermektedir. Öğrencilerin yeteneklerini sergilemelerine olanak vermenin olumlu yönde bir etkiye sahip olduğu ifade edilmiştir. Festivaller, seminerler, gençlik kampları barış eğitiminde önemli yer tutmaktadır. Barış eğitiminde oyunlar etkili bir araç olarak kullanılmıştır. Barış eğitiminde daha aktif rol alan sivil toplum kuruluşları olmuştur. Barış kavramı sadece savaŐan devletler arasındaki problemlerin sona ermesi anlamında kullanılmadığı bunun yanı sıra ikili ilişkiler ve aile içi problemlerin çözülmesinde de kullanıldığı gözlenmiştir. Barış eğitimine yönelik ders planları ve ders kitapları hazırlanmıştır. Barış eğitimi çerçevesinde ders kitaplarında nefret söylemleri yapılan kısmi iyileŐtirmeler sonucu yerini hoşgörü kavramına ve farklılıklara sayėı duymaya bırakmıŐtır. Barış eğitimine yönelik yapılan uygulamalı çalışmaların çoğunluğu, silahlı çatışmaların yaşanmış olduğu Orta Doğu ve Afrika coğrafyasında yoėunlaŐmıŐtır.

Bosna Hersek'te barış ve barış eğitimine yönelik yapılan çalışmalar incelendiğinde, barış kavramının bağımsız olarak ele alınmadığı aksine barış kavramının çeşitli derslerin içerisini yerleŐtirilerek (fizik, kimya, biyoloji ve ekoloji vb. dersler) yaŐamın çeşitli parçaların bir araya gelmesiyle oluŐtuėunu ve bir parçasının eksik olmasının nelere sebebiyet verebileceğini buradan hareketle aynı Şekilde toplum yaŐamında etkileneceği teorik anlatım ve pratik uygulamalarıyla açıklanmaya, yaparak yaŐayarak öğretilmeye çalıŐılmıŐtır. Biyoloji dersi boyunca öğrenciler bütünlüğün farkı parçaların bir araya gelmesiyle ortaya çıkan bir ürün olduğunu ve herhangi bir parçanın eksikliği durumunda diğerinin iŐlevini yerine getiremeyeceğinin farkına varmıŐtır. Aslında, doğa, doğal yaŐamı yaratan tüm unsurları olmadan iŐleyemeyeceėini kanıtlamıŐtır (38).

Erkman'ın (2012; s. 24-25) alıŐmasında, barış kültürü ve eğitimi ilkelerini Őu Şekilde belirtmektedir. Barış eğitiminin kısa dönemli bir plan veya bir seferlik bir proje olmadığını, tam tersine eğitim sisteminin barış sürecine göre düzenlenmesi ve bunu yansıtması için tamamen yeniden düzenlenmesidir. Bu, ğrencilere anlaŐmazlıktan barışa

geçiŐi sağlamak için gerekli becerileri sunan büyük çapta bir deđiŐimdir. Barış eğitimi toplum odaklı olmalıdır, çünkü barış eğitimi, okulun bir parçası olduğu toplumun deneyimlerinden ayrıŐtırılmaz. Bu yüzden okulların topluma ulaŐıp onları da barış eğitimi programına dâhil etmeleri önemlidir. Barış eğitimi tek başına bir program olarak var olamaz. Okullarda öğretilen müfredatın içine dâhil edilmelidir. Barış eğitimi, Milli Eğitim tarafından etkinleŐtirilmiŐ demokrasi, Şiddetin nlenmesi ve çok kültürlü olmak gibi başka eğitimsel programlarla koordinasyon içinde gerçekleŐtirilmelidir. Bosna Hersek'te yapılan çalışmalar bu barış eğitimi ilkelerini destekler niteliktedir.

“Empati Kurabilme Becerisi”, “Eleştirel Düşünme Becerisi” ve “atıŐma zm Becerisi” ile “Farklılıklara Saygı ve Hoşgörülü Olma” değerleri barış eğitiminin amacına ulaŐmasında olmazsa olmaz beceri ve değerlerindedir. İmamoğlu ve Bayraktar'ın (2014) Mardin (2012; S.28-29) Barış Eğitimi adlı çalıŐmasında bireylerin empati kurabilme becerisi, çatışma çözüm becerisi ve eleştirel düşünme becerisine sahip olması gerektiğini belirtmesi bu düŐünceye paralellik göstermektedir. Yine bir başka çalışmada Galtung (2000) Birleşmiş Milletler için hazırlamıŐ olduğu “Conflict Tranformations by Peaceful Means Participants” adlı çalışmada barış çalışmalarında ve çatışmaların üzümünde etkin rol alabilmesi için bireylerin yaratıcılık, empati kurma, çatışma çözüm ve Őiddetsizlik yanlıŐ olma gibi özelliklere sahip olması gerektiğini belirtmiştir. Yapılan çalışmalarda yaratıcılık, empati kurma, çatışma çözüm becerileri üzerinde durulmuştur. Ayrıca; UNESCO'nun (1996) barış ilkelerine göre toplumun her bir yesi adalet, özgürlük, sorumluluk, eşitlik, saygınlık, güvenlik, demokrasi ve dayanışma gibi insanlık refahına ilişkin değerlere bağlıdır. Yapılan çalışmalarda genellikle bu ilkeler dikkate alınmaya çalıŐılmıŐtır.

Harris (1996) tarafından yapılan araŐtırmada Amerika BirleŐik Devletlerindeki Őehir okullarında uygulanan barış eğitimi programları incelenmiŐtir. Okul tür ve kademelerine göre yapılan inceleme birkaç bölgede gerçekleştirilmiştir. Okul öncesinden yükseköğretime kadar bütün eğitim programlarının incelendiği araŐtırmada programların ağırlıklı olarak çatışma ve problem zm üzerine odaklandıkları görüŐmüŐtür.

Johnson ve Johnson (2001) tarafından öğrencilerde barış yapıcılığı oluŐturmak için bir program hazırlamıŐlardır. Çalışma 1988-2000 yılları arasında farklı 17 okul ve 2 okulda gerçekleştirilmiştir. 30 gün boyunca okuldaki tüm öğrencilere program uygulanmıştır. Hazırlanan programın öğrencilerin çatışma çözüm becerileri üzerindeki etkisi incelenmiŐtir. Çalışma sonunda elde edilen verilere göre öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun çatışma çözüm basamaklarının tamamını öğrendikleri tespit edilmiştir. Öğrencilerin sadece okul ortamında değil okul dışında da bu çatışma çözüm yaklaŐımlarını kullandıkları tespit edilmiştir. Bu becerilerin okul baŐarısını da arttırdığı araŐtırmada elde edilen bir başka sonuçtur. Yapılan çalışmalara bakıldığında, bir program kapsamında çalışmalar sürdürülmüŐtür. Uzun vadede yapılan çalışmaların sonucunda baŐarı sonuçlar elde edilmiştir.

Yapılan araŐtırmalar sonucunda barış eğitiminde ve barış kavramının öğretilmesinde performansa dayalı etkinliklerin (yaratıcı, drama, oyun, örnek olay inceleme, Őiir, Şarkı söyleme, resim) sıklıkla kullanıldığı belirlenmiŐtir. İmamoğlu ve Bayraktar'ın (2014) yapmış olduğu çalışmada Türk ve Macar ğrencilerin barış kavramının öğretilmesinde takip edilecek ğretim yöntem ve tekniklerinden yaratıcı drama ve örnek olay tekniklerini diğerlerine göre daha fazla nemstedikleri bulgusuna ulaŐılmıŐ olması araştırma bulgumuzu destekler niteliktedir.

5.ÖNERİLER

Dünyada yapılan çalışmalara oranla Türkiye’de barış ve barış eğitime yönelik yapılan çalışmalar çok sınırlı kalmıştır. Ülkemizde de bu konuda faaliyet gösteren kamuya ve özel teşebbüslere ait, kurum, kuruluşların, sivil toplum örgütlerinin sayısı artırılmalı, barış eğitime yönelik projeler geliştirilmeli, yaz kampları düzenlenmeli, sanatsal faaliyetlerin çeşitliliği sağlanmalıdır. Uzun vadeli belirli programlar çerçevesinde çalışmalar sürdürülmelidir. Düzenlenecek etkinlik türlerine göre alanında uzman kişilerden (Kültür ve Turizm, Aile ve Sosyal Politikalar, Gençlik ve Spor Bakanlığında konu alanına hâkim çalışan personelden) profesyonel destek alınmalıdır. Barış eğitime yönelik çalışmalar uluslararası kuruluşlarla bu şekilde çalışmalar amacına ulaşmakla birlikte verimlilikte artacaktır. Çatışmaların yaşandığı ve yaşanmış olduğu çok kültürlü toplumlarda barış eğitime yönelik kamplar düzenlenmeli, bu kamplara çocukların yanı sıra ailelerin katılımı da teşvik edilmelidir. Barış eğitiminin amacına tam olarak ulaşması, bireysel, kişilerarası, toplumlararası, ulusal ve uluslararası düzeyde barış kültürünün oluşturulması için önemli bir yere sahip olan empati kurma ve eleştirel düşünme becerisi ile farklılıklara saygılı ve hoşgörülü olma değerine eğitim programlarında mutlaka yer verilmelidir.

Barış eğitime yönelik ilk aşamada ilköğretim ve ortaöğretim programlarına seçmeli bir ders eklenmeli, bir sonraki aşamada ise seçmeli olan bu ders temel ders olarak programda yerini almalıdır. Türkiye’de sınırlı sayıda olan Barış Araştırma Merkezi sayılarını Millî Eğitim Bakanlığı ve YÖK’ün teşviki arttırmalı ve bu konuda uluslararası düzeyde Barış eğitimi konusunda yetkin kurum ve kuruluşlarla iş birliği yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Aktaş, Ö. Safran, M. (2013). Ortaöğretim öğrencilerinin savaş ve barış kavramı ile ilgili düşüncelerinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Turkish Studies*, 8 (8), 1587-1619.
- BBC. (2015). http://www.bbc.com/turkce/haberler/2015/08/150807_suriye_catismalar_bilanco. Erişim tarihi 17.05.2016
- Biaggio, A., De Souza, L. ve Martini, R. (2004). Attitudes toward peace, war and violence in five countries. *Journal of Peace Education*, 1(2), 179-189.
- Biletzki, A. (2007). The language-games of peace. In C. Webel & J. Galtung (Eds.), *Handbook of peace and conflict studies* (pp. 345-355). New York: Routledge.
- Bihter, K. (2013). *Barış eğitimi programının kültürlerarası yeterlilik ve çatışma çözme stratejilerine etkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli Üniversitesi
- BM. (1948). http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/h_rigths_turkce.pdf Erişim Tarihi 27 Aralık 2015
- Chetkow-Yanoov, B. (1996). Conflict resolution skills can be taught. *Peabody Journal of Peace Education*, 71(3), 12-28.
- Çayır, K. , Alan, A. (2012). (Derleyen). *Ayrımcılık: Örnek ders uygulamaları*. İstanbul: İstanbul Bilgi Yayınları
- Danesh, H. B. (2013). *Fever In The World Of The Mind: On The Causes And Prevention Of Violence*. EFP Press: Victoria, Canada.

- Davies, L. (2000). Eğitim, barış ve anlaşmazlık. Kenan ayır (Ed.), *Eğitim atıŐma ve Toplumsal Barış: Türkiye'den ve Dünyadan rnekler* (s. 9-22). İstanbul: Mega Basım.
- DemirtaŐ, A. (1991). Barış, savaş ve eğitim. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6, 41-46.
- Ediger M. (2003). War and peace in the curriculum. *Journal of Instructional Psychology*, 30, 288- 293.
- Erkman, F. (2012). Barış kültürü ve eğitimi alıŐtayı; barış kültürü, HTC Ofset; İstanbul: 22-26.
- Eryılmaz, A. (2009). Barışa yönelik tutumların zsaygı ve cinsiyet deđiŐkenleriyle incelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12, 23-31
- Fountain, S. (1999). Peace education in UNICEF. New York: Progame Division UNICEF.
- Galtung, J. (1967) Theories Of Peace: A Synthetic Approach To Peace Thinking. Erişim Tarihi: 27.Aralık.2015.https://www.transcend.org/files/Galtung_Book_unpub_Theories_of_Peace_-_A_Synthetic_Approach_to_Peace_Thinking_1967.pdf
- Galtung, J. (2000) Conflict Tranformations by Peaceful Means (the Transcend Method), United Nations Disaster Management Training Programme
- Gavin, A. (2006). Conflict Transformation in the Middle East: Dr. Johan Galtung on Confederation in Iraq and a Middle East Community for Israel/Palestine. *Peace Power*, 2006, 6-7.
- Harris, I. M. (1996). Peace education in an urban school district in the united states. *Peabody Journal of Education*, 71(3), 63-83.
- Harris, I. M. (2002). Conceptual underpinnings of peace education. In G. Salomon & B. Nevo (Eds.), *Peace education: The concept, principles, and practices around the world* (pp. 15-25). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers
- Kamaraj, I. ve Kerem, E. A. (2004). Erken ocukluk dnemi barış değerine evrensel bir bakış I. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15, 93-104.
- Kamaraj, I. ve Kerem, E. A. (2004). Erken ocukluk döneminde barış sosyal değerine ilişkin eğitici drama uygulamaları. Erken ocukluk Eğitiminde Sanat Sempozyumu Bildiri Kitabı içinde (s. 206-214). İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Kamaraj, I. ve Kerem, E. A. (2005, Ocak). Erken ocukluk döneminde, barış değerine ilişkin bir program modeli. Eğitimde İyi rnekler Konferansı'nda sunulan bildiri, Sabancı Üniversitesi, İstanbul.
- Kenan, S. (2005). 11 Eylül'den sonra barış eğitimi ve okkltrllğ yeniden ele almak: New York'ta İslm, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri / Educational Sciences: Theory & Practice 5 (1) Mayıs / May 2005, 147-180.
- King, U. (2007). Religious education and peace education: An overview and response. *British Journal of Religous Education*, 29, 115- 124.
- Köylü, M. (2004). Peace education: An islamic approach. *Journal of Peace Education*, 1:1, 59-77.
- Kuroda, Y. (1966). Peace- war orientation in a Japanese community. *Journal of Peace Research*, 3, 380- 388.
- Ife, J. (2007). Human rights and peace. In C. Webel & J. Galtung (Eds.), *Handbook of peace and conflict studies* (pp. 160-173). New York: Routledge

- İmamoğlu, H.V ve Bayraktar, G. (2014) Türk ve macar üniversite öğrencilerinin barış kavramına ilişkin algılarının karşılaştırılması. Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi 4 (1), 20-44.
- Johnson,D.,W., Johnson, R. T. (2001). Teaching Students to be Peacemakers: A Meta Analysis. American Educational Research Association. University of Minnesota.
- Mansur-Sertel, J. (2007). Barış eğitimi: kuram ve sınıf deneyimim. *Çoluk Çocuk Dergisi*. 69, 34-36.
- Mardin, B. N. (2012). Barış kültürü ve eğitimi çalıştayı: Barış eğitimi. HTC Ofset; İstanbul: s.27-42.
- Mushakoji, K. (2007). Peace studies and peace politics: multicultural common security in North-South conflict situations. In C. Webel & J. Galtung (Eds.), *Handbook of peace and conflict studies* (pp. 86-94). New York: Routledge
- Nastase, A. (1983). The culture peace and peace education. *International Review of Education*, 29. 391- 401.
- Oral, Z. (2007). Barış eğitimi. *Çoluk Çocuk Dergisi*. 69, 37.
- Özhan, T. (2010, 8 Mart). Irak'ta Vekâlet ve Sefalet Savaşları. <http://arsiv.setav.org/public/HaberDetay.aspx?Dil=tr&hid=25686&q=irak-ta-vekalet-ve-sefalet-savaslari> erişim tarihi 17.05.2016
- Reardon, B. A. (1988). *Comprehensive peace education: Educating for global responsibility*. New York: Teachers College Press.
- Salomon, G., Nevo, B. (2002). *Peace Education: The Concept, Principles, and Practices Around The World*. NewYork: Erlbaum.
- Tapan, Ç. (2006). *Barış eğitimi programının öğrencilerin çatışma çözme becerileri üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Törüner, Y. (Aralık 12, 2011) Kim kaç kişiyi öldürdü... *Milliyet*. 11.02.2015, <http://www.milliyet.com.tr/kim-kac-kisiyi-öldürdü.ekonomi/ekonomiyazardetay/12.12.2011/1474177/default.htm>
- Türnüklü, A. ve Şahin, İ. (2006). İlköğretim okullarında, çatışma çözüm stratejilerinin karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 4 (297), 11-21.
- Ulusavaş, M. (2000). Temel yurttaşlık eğitimi. (global boyutlu, karşılaştırmalı bir çalışma). *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8. 104- 113
- UNESCO (1999). Educational innovation and information: *A curriculum framework for peace education*. Number:100.Unesco:Geneva/İsviçre.http://www.ibe.unesco.org/fileadmin/user_upload/archive/Publications/Innovation/inno100e.pdf
- UNESCO (2002). UNESCO- Mainstreaming: The culture of peace. UNESCO: France
- UNESCO (2008). Unesco's Work On education for peace and non-violence building peace through education. UNESCO: Paris/France <http://www.radikal.com.tr/ankara-haber/suriye-koordinasyon-toplantisi-1436352/BM>, Erişim Tarihi 27 Aralık 2015
- UNESCO (2008). Unesco's work On education for peace and non-violence building peace through education. UNESCO: Paris/France
- UNICEF (2009). Office of the special representative of the secretary-General for children and armed conflict and UNICEF (2009), Machel Study 10-Year Strategic Review: Children and conflict in a changing world, New York, 2009, p. 4.

- Vatandas, C. (2003). *Ailede ve siddet Türkiye 'de esler arası siddet*. Ankara: Uyum Ajans.
- Subası, N. ve Akın A. (2006). <http://www.pdfindir.com/kadına-yönelik-şiddetin-nedenleri-pdf-1.html> erişim tarihi 05.04.2006
- Yılmaz Ö. (2011). Kapsayıcı, önyargısız eğitim için liderler. Öğretmen ve gençlik çalışanları için barış eğitimi rehberi. Kadından Yaşama Destek Derneği KAYAD 2011, Hazırlayan Dr. Ömür Yılmaz İngilizce'den-Türkçe'ye Çeviri: Anıl Işık

WEB KAYNAKLARI

- (1) <http://globalpeaceproject.net/about-us/the-foundation/> Erişim Tarihi 17 Mart 2015
- (2) <http://globalpeaceproject.net/the-project/formula-for-world-peace/> Erişim Tarihi 17 Mart 2015 Saat: 11.00
- (3) <http://globalpeaceproject.net/proven-results/research-findings/> Erişim Tarihi 17 Mart 2015 Saat: 11.30
- (4) <http://globalpeaceproject.net/proven-results/research-findings/decreased-armed-conflict/> Erişim Tarihi 17 Mart 2015
- (5) <http://globalpeaceprojec.net/prove-result/research-findings/reduced-global-terrorism/>Erişim Tarihi 17 Mart 2015
- (6) <http://efpinternational.org/history> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (7) <http://efpinternational.org/about-efp/vision> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (8) <http://efpinternational.org/efp-bih> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (9) <http://www.rpec.org/about-us/mission-vision/> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (10) <http://www.rpec.org/programs/youth-programs/richmond-youth-peace-project/> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (11) <http://rypp.rpec.org/> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (12) <http://www.middleeastpeacecamp.org/about-us/> Erişim Tarihi 18 Mart 2015
- (13) <http://www.middleeastpeacecamp.org/about-us/camp-history/> Erişim Tarihi 19 Mart 2015
- (14) <http://learningforpeace.unicef.org/partners/research-consortium/about-the-research-consortium/> Erişim Tarihi 19 Mart 2015
- (15) <http://learningforpeace.unicef.org/about/learning-for-peace> Erişim Tarihi 19 Mart 2015
- (16) <http://learningforpeace.unicef.org/blog/pilot-project-flying-high-in-somalia/> Erişim Tarihi 20 Mart 2015
- (17) <http://www.haguepeace.org/index.php?action=AbtUs> Erişim Tarihi 20 Mart 2015
- (18) <http://www.haguepeace.org/index.php?action=history&subAction=conf> Erişim Tarihi 20 Mart 2015
- (19) <https://postresearchinstitute.wordpress.com/about/> Erişim Tarihi 23 Mart 2015
- (20) <https://postresearchinstitute.wordpress.com/page/2/> Erişim Tarihi 23 Mart 2015 Saat:09.50
- (21) <https://postresearchinstitute.wordpress.com/education-for-peace-i-and-ii/> Erişim Tarihi 25 Mart 2015 Saat:09.50
- (22) <http://uglakademi.org/site/features/about-us/> Erişim Tarihi 27 Mart 2015
- (23) <http://uglakademi.org/site/projects/> Erişim Tarihi 27 Mart 2015
- (24) <http://uglakademi.org/site/baris-egitimi-gaziantep-19-21-aralik-2014/> Erişim Tarihi 04 Nisan 2015
- (25) <http://www.acev.org/biz-kimiz/Hakkimizda> Erişim Tarihi 04 Nisan 2015

- (26) <http://www.acev.org/toplumsal-barisin-ekolojisi> Erişim Tarihi 04 Nisan 2015
(27) <http://www.kayadcommunitycenter.com/communitycenter.php> Erişim Tarihi 04 Nisan 2015 Saat: 19.35)
(28) <http://www.hyd.org.tr/?pid=82> Erişim Tarihi 05 Nisan 2015
(29) <http://www.hyd.org.tr/?pid=389> Erişim Tarihi 05 Nisan 2015
(30) <http://www.hyd.org.tr/?sid=10> Erişim Tarihi 05 Nisan 2015
(31) <http://www.hyd.org.tr/?sid=64> Erişim Tarihi 05 Nisan 2015
(32) <http://www.yavasgamats.org/tr/yaz-okulu-programi>. Erişim Tarihi 06 Nisan 2015
(33) <http://www.hyd.org.tr/?pid=1032>
(34) http://tog.org.tr/hakkimizda_125 Erişim Tarihi 07 Nisan 2015
(35) http://tog.org.tr/calismalarimiz_126 Erişim Tarihi 07 Nisan 2015
(36) http://tog.org.tr/beyaz-sapkalar_191 Erişim Tarihi 07 Nisan 2015
(37) <https://prezi.com/jumxbv6d9fv3/baris-zaman-egitsel-kutu-oyunu/> Erişim Tarihi 07 Nisan 2015
(38) <http://efpinternational.org/efp-bih>

EXTENDED ABSTRACT

1. Introduction

Peace education involves presenting knowledge, skills, attitudes and values that would create behavioral changes in children, teenagers and adults for preventing conflicts, wars and violence, and solving the problems in peaceful ways. It is also required to arrange the conditions before presenting these knowledge and skills. Agencies and institutes have some responsibilities in arranging these conditions.

The objective of this study is to introduce agencies and institutes conducting activities of Peace and Peace Education in the world and in Turkey, examine their studies and make suggestions in the light of the acquired data.

2. Method

In this descriptive study, the data were acquired via the method of document analysis examination. In this context, the web pages and written materials of institutions conducting studies on peace education in the world and in Turkey were examined.

3. Findings, Discussion and Results

International Peace Education Foundation was established in 2000 and their primary goal is to form a peace culture, an amelioration culture and an excellence culture between and among the communities representing three main ethnic element populations (Muslim Bosnians, Christian Croations and Orthodox Serbians) that started fighting after the Bosnia-Herzegovina War via the participant schools. The principles of peace are conveyed to students via materials that require a live performance like theatre, music, puppet show, mime; as well as visual arts that do not require a performance like posters, panel screens; and literary work like poems, compositions. Hauge Objection Organization for Peace was established in 1999 and their primary goal is to let the 21st century be the first century without war as the global community moves into the century in question; remove the factors causing nations and groups to turn against each other; solve the conflicts by using methods without violence as soon as possible; and complete the Hauge Conference that was gathered a hundred years ago and was not completed yet. For that purpose, more than 200 workshops and presentations have been conducted in classrooms, communities, as well as national and international platforms. Course plans aimed at peace education that were gathered from various countries of the world have been collected into a book.

Community Volunteers Foundation was established in 2002 and their primary goal is to enable the young to participate in social responsibility projects and support their social participation and personal development. Examining their studies; it is observed that they conduct instructor trainings and other peer trainings regarding voluntariness, project management, human rights, social rights, reproduction rights, health literacy, ecological literacy and organization management. They provide scholarship and apprenticeship opportunities for the young. They also enable the young to transform their opinions about social problems into projects and create a finance. White Hats Project is conducted in cooperation with Community Volunteers Foundation, Boğaziği University Peace Education and Application Center and Janssen Turkey. The primary goal of this project

is to strengthen children for a “non-violent” life, increase their sensitivity, provide a social peace, establish and develop social relations based on love, respect, trust, tolerance and cooperation.

The primary goal of Helsinki Citizens Assembly, which is independent from political parties, governments and states, is to actualize universal values like peace, human rights, an environmentalist economy, democracy and supremacy of law, which are determined by international conventions, and to spread them on a civil base.

Yavas-Gamats Summer School Project, which was organized for the first time in Antakya in 2005 and for the second time in Kocaeli in 2014, will be organized in Armenia in 2015. Being realized within the Trust Development Program of the European Council; Gamats Summer Project was planned as a seminar aimed at the young aged 19-21 living in Turkey and Armenia.

KAYAD Community Center was planned as a part of the project titled “Leaders for a Participative Unprejudiced Education”, which was partially supported by the European Commission of Support Foundation for Women and Life. The primary goal of this project is to examine multiculturalism and provide materials for teachers and youth workers for the purpose of contributing to peace in our multicultural communities. The project suggests that the sense of peace is extensive and it contains not only the absence of physical violence, but also the equality for everyone to use human rights, as well as social, economic and political justice.

The primary goal of the Research Institute of Project-Oriented Search Team (POST) is to create an open dialogue regarding peace education and consensus and contribute to active studies for the integration of the island. They also aim to generate alternative ideas and convert them to projects that could be used by the entire Cyprus on the basis of internationally accepted human rights and freedoms. The objective of the project is to reveal nationalistic themes in history books and in extracurricular activities and make suggestions for modernizing the methodological methods in order to remove these themes.

Functioning in accordance with the Convention on Children’s Rights (CCR) that was signed between the world countries; UNICEF makes an effort for bringing a situatedness in child rights as permanent ethical principles and bringing international standards in child behaviors according to child rights. Learning for Peace is a program that is carried out jointly by UNICEF, Netherlands Government, national governments of 14 participant countries and other important supporters. It is an intersectoral innovative program focusing on building education and peace, and aiming to strengthen the sections that may and will be affected by conflicts in countries that fight and have the risk of fighting, in terms of flexibility, social adaptation and human security.

The primary goal of the Middle East Peace Camp for Children is to build a community based on peace and justice through developing grace, entertainment, education and leadership for the Arabs, Jews and their friends. The camp is carried out every year with 40-60 people that consist of children aged 6-12 and young consultants aged 15-20. Arab, Jewish youngsters, their friends, other relevant children and their families organize a summer camp that lasts for one week and is full of activities. The programs are also provided for camp participants, consultants, adults and social leaders outside the camp throughout the year.

Richmond Youth Peace Project is aimed at building a more peaceful society in the region of Virginia. Its mission is to build inclusive and non-violent communities only by means of education and action. This program involves four main components: Young conflict solution team, Annual youth peace summit, Educoncert annual dream generation, other activities and programs.

AEV has had the primary goal of enabling needy children and their families to have a good education and a healthy “early childhood”, creating a more developed society and providing an equality of opportunity in education since 1993. We have become an expert in areas like Early Childhood and Family Trainings, Adult Literacy and Women’s Support Trainings, Rural Education, Reinforcement of Women, Disability Rights, Social Gender and Child Protection, and gained competence and experience in Program Development, Trainers Training, Following Evaluating, Consciousness-Raising and Argument.

The project titled Education for Peace was suggested by UGLA as an educational program and organized in Gaziantep between 19-21 December 2014. This program was aimed at gathering the Syrian and Turkish youth in Gaziantep and giving them the opportunity of sharing their opinions about the present communication processes and how these processes were defined in terms of peace and conflict processes.

In the documents that are examined within the scope of this study; the intended population of studies aimed at peace and peace education is mainly consisted of children and teenagers. Activity studies regarding daily life have been effective upon teaching the knowledge that are planned to be conveyed to students. The technics being used in peace education mainly involve artistic activities like music, drama, literature and painting, where children could display their performance. It is asserted that enabling students to display their talents has a positive effect. Festivals, seminars and youth camps have an important place in peace education. Games are also used as an efficient instrument in peace education. Non-governmental organizations play a more active role in peace education. The concept of peace is used in expressing not only the end of problems between the fighting governments, but also the solution of bilateral relations and intrafamilial problems. Course plans and text books were prepared for peace education. Hate speeches in text books were replaced by the concept of tolerance and respect for differences as a result of partial corrections that were made within the frame of peace education. Majority of practical studies aimed at peace education center upon Middle East and Africa, where gun battles take place.

Turkey has a limited number of studies aimed at peace and peace education, compared to the studies being conducted worldwide. It is suggested to increase relevant agencies, institutes, non-governmental organization, projects, summer camps and artistic activities in our country. It is also suggested to organize camps aimed at peace in multicultural communities that experience conflicts and encourage both children and families to join these camps.